

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEPHONE: Ludlow 5-9500

VOL. LIV Price 10 c. Printed in two parts Šeštadienis — Saturday, Rugsėjis — September 12, 1970 Šiandien Draugas 14 psl. Nr. 214

ARABAI KELEIVIUS PERKELS I AMMAN

AMMAN. — Arabų partizanai pranešė, kad sulaikytus keleivius iš lėktuvų jie perkels į Amman, savo valdomą miesto dalį. Tą padarys "žmoniškumo sumetimais". Paskui vieną tų trijų lėktuvų jie susprogdins, kad parodytų "savo galybę" ir kad jie ne veltui grąšina. Pranešė ir kurį sprogdins: TWA 707. "Tai bus pirmas įspėjimas netikusiam pasauliui".

Lėktuvai nuo Ammano yra 28 mylios į šiaurę, dykumoje. Netoli jų stovi ir Jordanijos kariuomenė, bet nieko negali padaryti.

Anksčiau išleisti keleiviai, moterys ir vaikai, tebėra partizanų dominuojamoje Ammano dalyje, vieno tarptautinio viešbučio rūsyje. Vienu belaisvių padaugėjo: gimė vaikas. Jų ten yra apie 150. Jiems gražino pasus, bet skristi neleidžia.

BEIRUTAS. — Amerika, Britanija, Vokietija, Šveicarija ir Izraelis atmetė arabų partizanų reikalavimus ir pateikė savo siūlymus. Tarptautinio Raudonojo Kryžiaus atstovas Genevoje pareiškė, kad sulaikytųjų keleivių situacija yra sunki. R. Kryžius buvo įgaliojamas su partizanais vesti derybas, kad būtų paleisti žmonės ir lėktuvai be jokių naujų, apsunkinančių sąlygų. Arabai, kaip žinoma, pareikalavo, kad be septynių oro piratų, įkalintų Vak. Europoje, būtų paleisti visi Izraelio suimti sabotажininkai ir partizanai.

Izraelio ministerių kabineto posėdyje buvo atmetami arabų reikalavimai ir joks iš jų reikalavimų trijų tūkstančių nebus išleistas.

Idomus buvo Irako įspėjimas partizanams: kad jie paleistų visus sulaikytuosius, kitaip galima tikėtis, jog įvyks kieno nors ginkluota intervencija ir reikalai pablogės. Irakas yra didelis partizanų draugas, ir su jo nuomone negalima nesiskaityti.

CLEVELAND. — Spalio 31 d. 20 didžiųjų Amerikos miestų bus didelės eitynės ir demonstracijos prieš karą.

MONTEVIDEO. — Lietuvos pasiuntinybė Urugvajuje tebesilaiko tvirtai, nors jos pareigūnams gresia pavojai ir slėgia tie patys sunkumai, kaip visam diplomatiniam korpusui.

KALENDORIUS

Rugsėjo 12 d.: šv. M. Marijos vardo diena, šv. Valerijonas, šv. Ensvida, Diomedis, Mantminė.

Rugsėjo 13 d.: Eulogijus, Eugenija, Birmantas, Tolminė.

Rugsėjo 14 d.: šv. Kryžiaus išaukštinimas, šv. Maternas, šv. Norburga, Eisvinas, Asta.

Saulė teka 6:27, leidžias 7:06.

ORAS

Saulėta ir kiek šilčiau, temperatūra virš 70 laipsnių.

Tikrovė ar tik gandai, sunku susekti, bet Washington pranešė, kad Amerikos šėštasis laivynas, stovįs Viduržemio jūroje, pradėtas koncentruoti netoli Libano krantų, jeigu reikėtų, kad būtų galima pasinaudoti jo jėga.

Pentagonas įsakė, kad niekas nevežtų su savim slapty karinių dokumentų, kai skrenda tarptautiniais lėktuvais.

Londono draudimo kompanijos ima taikyti karo meto tarifus ir lėktuvų draudimo kainą pakėlė nuo 10% iki 20%.

Piktinasi U Thant šališkumu

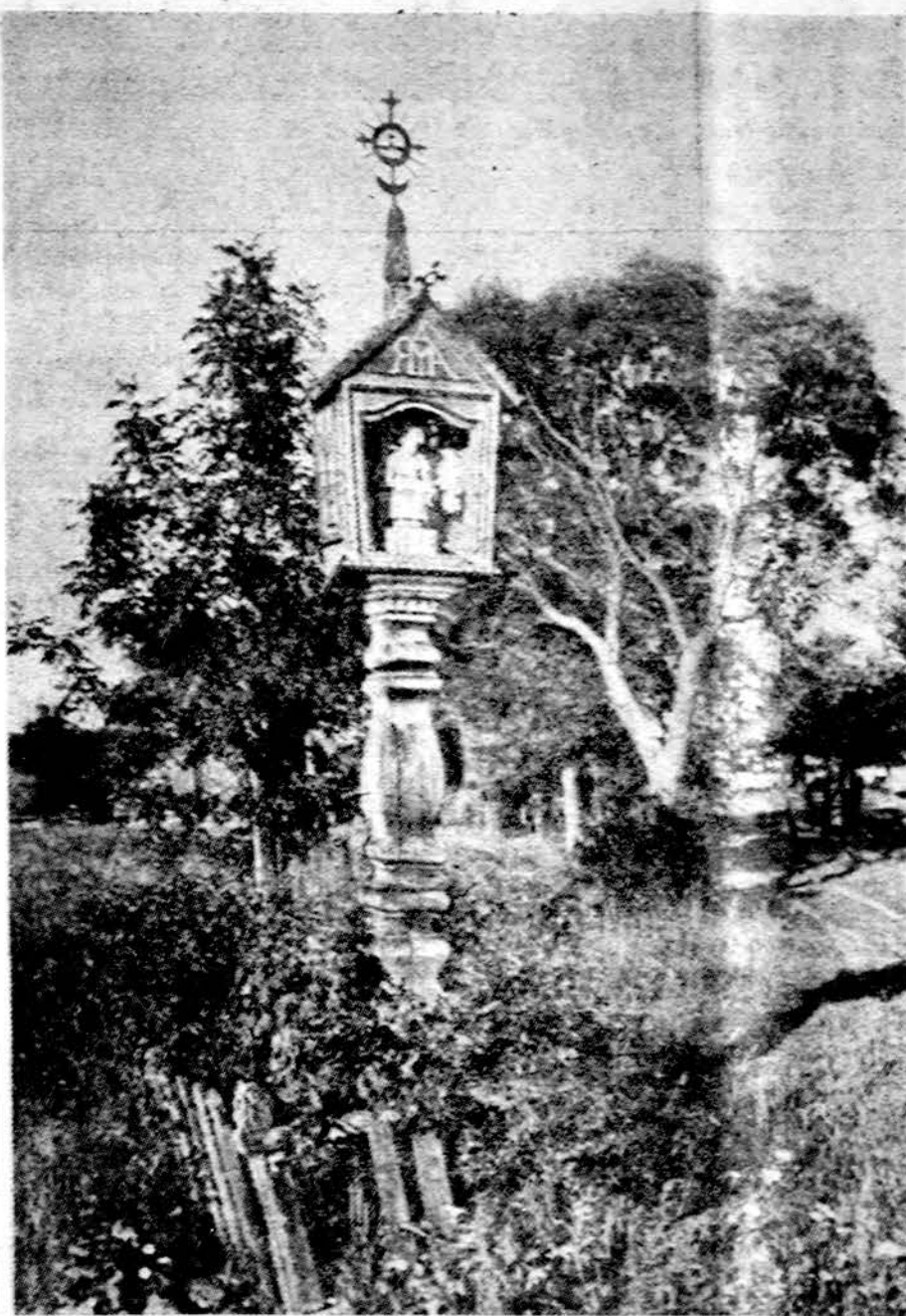
NEW YORK. — Jungtinių Tautų diplomatai neslepia savo nepasitenkinimo generalinių sekretorium U Thant dėl jo šališkumo. U Thant pareikalavo, kad Izraelis paleistų du Alžirijos diplomatus, kuriuos žydai suėmė, kai Lyddos aerodrome, Izraelio, buvo nusileidęs britų lėktuvas. "Kodėl jis nori, kad tuoj būtų paleisti arabai, kai 300 nekaltų įkaltų kenčia dykumos karšty ir laukia, nežinodami savo likimo? Dėl jų tas sekretorius nieko nedaro, paleidimo nereikalauja". Tokiais žodžiais jį kaltina diplomatai, kurie paprastai vengia aštresnio žodžio net ir teisybę sakdami. Dar kiti diplomatai atvirai sako, kad jis veikia ne taip, kaip jis pats mano, bet kaip nori arabai, o už jų pečių sovietai, jis tarnauja tik vienai pusei.

Sulaikytieji arabai iš Alžirijos yra aukšti žvalgybos pareigūnai. Jų reikalų U Thant siuntė notas Izraeliui, bet skundžiasi, Izraelis net nesiteikė atsakyti.

Italijoj daug nelaimių keliuos

ROMA. — Vien tik rugpjūčio mėnesį Italijos keliuose buvo įregistruota 29,447 katastrofos, kurių metu žuvo 953 žmonės ir 23,027 buvo sužeisti.

Šie Italijos vidaus reikalų ministerijos duomenys paskelbti spaudoje, kuri pabrėžia, jog tiek daug nelaimingų atsitikimų visų pirma būna dėl to, kad vairuotojai nesilaiko gatvių judėjimo taisyklių.

Koplytstulpis su Dievo Motina. Dargių km., Vieksnių valsč., Mažeikių apskr.

AMERIKA IZRAELIUI DUOS VIENĄ BILIJONĄ DOLERIŲ

WASHINGTONAS. — Ameriką pasirodusi suteikti vieno bilijono paramą ginklais Izraeliui, kad sutiktų atsaukti savo boikotą ir toliau tęstų taikos derybas. Tuo reikalu Nixonas diskutuos su Golda Meir, kai ji atvažiuos į Washingtoną. Su Izraelio premjere susitikimas bus rugsėjo 17 d., bet kada ji atvyks į Washingtoną, neskaičiuojama, bijoma, kad arabai nepagrobty ir jos lėktuvą.

Pentagono žiniomis, tą bilijoną sudarys tankai, lėktuvai, priešlėktuvinės raketos, elektrominiai įrenginiai, radarai, amunicija ir kiti kariniai reikmenys. Į tą patį bilijoną įskaitomi ir 24 Phantom lėktuvai, kurie pradėti gabenti dar liepos mėnesį ir apie tai nebuvo skelbiama.

Reikia manyti, jog tokia dovana Izraeliui bus neblogas atlyginimas už Egipto laizymą paliaubų. Jei paliaubų metą Egiptas išnaudoja ginklavimuisi, tai tą patį darys ir Izraelis.

Kodėl tokia kompensacija daroma? Aišku visiems, kad nei

Egiptas, nei sovietai neprisi-pažins, kad į paliaubų zoną sutraukė naujų raketų, o dar labiau aišku, kad jų neišgabens. Reiktų tik vėl griebtis ginklo, o to pasekmės galėtų būti visai liūdnos. Egiptas tebetvirtina, kad jie naujų raketų neatgabeno, o tik esamas stumdo iš vietos į vietą.

Egiptas jau spėjo pakaltinti Ameriką, kad tokiais pažadais ir ginklų pristatymais sugriau-namas jėgų balansas, ir Egiptas bus priverstas prašyti daugiau ginklų iš sovietų. Žodžiu, daina be galo. Jie priminė anks-tesnį susitarimą, kad paliauboms prasidėjus, nei viena šalių neišnaudos pertraukos dides-niam apsiginklavimui, ir Izraelio ginklavimas dabar prieštarauja susitarimui, vadinas, Egiptas galės ir nesilaikyti paliaubų.

KEDAINIAI. — Iš okupuotos Lietuvos pranešama, kad spalio 10 d. Kėdainiuose rengiamas gimnazijos 50 metų minėjimas.

Sulaikytieji keleiviai Jordanijos dykumoje, netoli Ammano, valandėlei išleisti iš lėktuvo.

"Trečiojo pasaulio" suvažiavimas Afrikoje

LUSAKA. — Zambijos sostinėje vyksta "Trečiojo pasaulio" konferencija, kurioje dalyvauja visi, kurie neįeina į Vakarų arba Maskvos bloką. Kiek ten dalyvaujančių, jie ir patys nežino. Atstovaujamos ir nesančios valstybės. Daugiausia dėmesio susilaukia tokios žvaigždės, kaip Etiopijos imperatorius Sellasie, Jugoslavijos Tito, Indijos Indira Ghandi, Kipro prezidentas arkivyskupas Makarios. Konferencijų posėdžiams daugiausia pirmininkauja pats šeimininkas Zambijos prezidentas Kaunda.

Konferencijoje vyrauja Afrikos tautos, jos net turi savo atskirą sąjungą "Afrikos vienybė", tačiau ir toji vienybė nėra vienybės. Pvz. Afrikos juodieji nepalaikė arabų reikalavimo pasmerkti Izraelį. Pasitenkino priimti rezoliuciją, kad Izraelis turi pasitraukti iš visų užimtų teritorijų. Jeigu Izraelis nepasitrauktų, tai rekomenduojama Jungtinės Tautos paskelbti sankcijas.

PARYŽIUS. — 83-sis taikos derybų posėdis baigėsi kaip ir ankstesnieji, be rezultatų. Komunistai tik parodė savo nepasirastą ištvermę vis kartodami tą pačią giesmę: išeikite iš Azijos ir palikite ją mūsų malonei.

Dr. Savatore Allende, būsimasis Čilės prezidentas, surinkęs tik 30,000 balsų daugiau už sekantį konkurentą, triumfuodamas įdėjęs po kraštą, apsup-tas gerbėjų.

Jeį garantuos asmens laisvę ... Sovietų satelitai prieš oro piratus

SANTIAGO. — Čilės krikščionių demokratų partija pasakė, kad marksisto Allende išrinkimas prezidentu gali reikšti demokratinio gyvenimo saulėleidį. Jie tačiau jo kandidatūrą parlamente parems, bet tik su viena sąlyga, jei jis iškilmingai garantuos kiekvieno piliečio pilną asmeninę laisvę. Kas bus Čilės prezidentu, galutinai nuspręs Kongresas spalio 24 d. Allende oponentas, dešinysis Alessandri, gavo tik 30,000 balsų mažiau.

BANGKOK. — Thailando vyriausybė pakeitė savo ankstesnį nutarimą ir dabar praneša, jog į Kambodiją nesius nei kariuomenės, nei savanorių. Thailandas stos prieš komunistus tik tada, kai jie grės jų kraštui tiesioginiai. Thailandas padės Kambodijai tik gražiais žodžiais ir užuojauta.

Iš kitų nutarimų pažymėtinas, kad įgaliojo Zambijos prezidentą kalbėti visų vardų ir vyksti į didžiulias sostines ir siekti, kad britai ir kiti vakariečiai neparduotų ginklų Pietų Afrikai.

Indija smerkia britus, Ameriką

LUSAKA, Zambija. — Indijos ministrė pirmininkė Indira Ghandi kalbėjo "Trečiojo pasaulio" viršūnių konferencijoje ir piktai puolė pirmiausia Britaniją, kad ji ginkluoja Pietų Afriką ir skatina baltųjų militarizmą. Paskui kliuvo Amerikai už Indokinijos karą, o Vid. Rytuose tik vieni arabai, jos žodžiais, teisūs. Ji tik užmiršo priminti, kad kai Indija buvo užpuolusi Kiniją, šaukėsi pagalbos net ir iš Amerikos. Jei Amerika tada būtų atskubėjusi į pagalbą, gal nebūtų agresorė, kokia ji jai atrodo šiandien, padėdama kitiems Azijos kraštams.

NEW DELHI. — Indijoje šią vasarą daug lyja. Praėjusią savaitę vien Gujarat valstijoje nuo lietaus ir potvynio nukendo 18 žmonių.

KATALIKAI PASAULY

Religijos dėstymas Vengrijoje

Budapeštas. — Apytikriai apskaičiuojama, kad Vengrijos krašto mokyklose šiais mokslo metais, kurie prasidėjo rugsėjo 1 d., kaip ir anksčiau, religijos pamokas lankys apie 20 proc. visų pradinė mokyklų mokinių. Kadangi religijos pamokas lankančių mokinių registraciją veda mokyklų vedėjai, tai tikslų davinių neturima. Budapešte ir kituose didesniuose Vengrijos miestuose, katalikai tėvai, bijodami represijų, vengia registruoti savo vaikus religijos pamokoms mokyklose. Vietoje to, organizuojamos religijos pamokos bažnyčiose, kur nėra reikalaujama specialios registracijos. Vengrijos provincijos parapijose daug kur religijos pamokoms mokyklose yra užregistruoti iki 80 — 90 proc. mokinių. Net komunistų partijos nariai, kurių vaikai nėra krikštyti, dažnai reikalauja savo vaikus leisti dalyvauti religijos pamokose.

Ta proga norime paklausti Lietuvos okupantų, kada galės ir Lietuvos katalikų vaikai lankyti religines pamokas nors bažnyčiose.

Eucharistinis kongresas
Australijoje

Melbournas. — Oficialiai pranešama, kad sekantis tarptautinis Eucharistinis Kongresas įvyks 1973 metais vasario mėnesį Melbourn, Australijoje. Pagrindinė šio Kongreso tema parinkta artimo meilės įsakymas: "Mylėkite vieni kitus, kaip ir aš jus mylėjau". Kaip žinoma, paskutinis eucharistinis kongresas Australijoje įvyko 1928 m.

Bažnyčia Kinijoje nepalaužta

Roma. — Kinijos misionierius vyskupas James Edward Walsh, apie 12 metų iškentėjęs Kinijos komunistų kalėjimuose, spaudo atstovams pareiškė, kad nežiūrint visų persekiojimų, katalikų Bažnyčia Kinijoje išliko ir nebus sunaikinta. Pagal oficialius bažnytinio metraščio "Annuario Pontificio" duomenis, iš 147 Kinijos katalikų vyskupų tik 10 dar gali kad ir ribotai eiti savo pareigas. Prieš komunistams perimant valdžią Kinijoje buvo 137 vyskupų, kurie dirbo apie 13,000 kunigų ir vienuolių misionierių. Ypatingai gyvai katalikų Bažnyčia reikšė Kinijos švietime ir socialinėje veikloje. Čia veikė trys universitetai, 17 kunigų seminarijų ir 138 aukštesniosios mokyklos. Katalikų Bažnyčia išlaikė 450 gimnazijų, apie 2,300 pradinė mokyklų ir apie 4,500 vaikų darželių. Socialinėje srityje veikė 866 katalikų ligoninės ir ambulatorijos, 355 našlaičių namai ir apie 300 senelių namų. Lygiai plačiai reikšė ir katalikų spaudoje. Kinijoje buvo leidžiami 5 dienraščiai ir daugiau negu 30 kitų periodinių leidinių, kurie buvo spausdinami 15-je katalikiškų spaustuvių. Taip daug vilčių teikiantis katalikų veikimas Kinijoje, pasikeitus režimui, susilaukė didžiausio smūgio, tačiau katalikų ištikimybė tikėjimui ir Apaštalu Sostui nebuvo palaužta ir tebeįditi tikinčiųjų širdyse.

Mėgstamiausia radijo programa

Bonna. — Vakarų Vokietijos radijo stočių praveisti tyrinėjimai parodė, kad labiausiai klausomos radijo programos yra rytai perduodamos šventosios Mišios. Tik vien Ruhr'o industrijos srityje apie 4 milijonai radijo klausytojų reguliariai seka šv. Mišių transliacijas.

KAT. MOKSLO AKADEMIJOS DARBŲ METE

Ivairios paskaitos — mokslas ir menas

PRANYS ALSENAS

(Tęsinys)

Kalbėtojas savo mintyse išreiškė ir pabrėžė daugelį tautos dorybių, kuriomis jos yra gyvos. Tų dorybių tarpe — patriotiškumas, nes jis yra tautos patirtis. Būti lietuviu yra daugiau, negu gimti iš lietuvių tėvų. Nėra lietuviško apsisprendimo be lietuviško subrendimo. Tai suglaustas pirmojo kalbėtojo mintys.

Tą pačią dieną po pietų buvo kun. dr. A. Baltinio paskaita tema "Parapija, kaip tautinės individualybės puoselėtoja" ir vėliau simpoziumas — "Krikščionis tarp kolektyvizmo ir individualizmo". Jame dalyvavo kun. dr. V. Čukuras, "Tėv. Žiburio" redaktorius kun. dr. Pr. Gaida ir Ottawos universiteto prof. dr. Antanas Ramūnas. Dar turėjo būti iš Montrealo kun. dr. F. Jucevičiaus paskaita "Tauta krikščioniškoji vizija", bet dėl nenumatytų kliūčių prelegentas negalėjo atvykti.

Lietuvos reikalai

Rugsėjo 2 d. 9 val. 30 min. įvyko pamaldos už mirusius akademijos narius. Šv. Mišias atliko kun. dr. A. Liutma, SJ.

Paskaitos vyko tos pat parapijos naujojoje parodų salėje. Pirmoji paskaita buvo prof. dr. Domo Krivicko tema "Tarpautinė Lietuvos padėtis ir ateities perspektyvos". Čia prelegentas išvardino visokius Lietuvos ir viso Pabaltijo komunistinės okupacijos pateisinimus, kuriuos dažnai net patys komunistai bei čia, pirmuosius sugrįžantys ir

mėgindami operuoti kitais, bet pasaulis bolševikiškai pasiteisina netiki.

Dr. J. Norkaitis kalbėjo apie "Ekonomikos dėsnius ir socialinę sritį".

Po pietų istorikas dr. Juozas Jakštas skaitė paskaitą "Lietuvos "Aušros" laikotarpio istoriografija". Pirmiausia išaiškines žodžio "istoriografija" prasmę, prelegentas nurodė kas buvo pirmieji "Aušros" gadinys istoriografai. Tai — S. Deukantas, dr. J. Basanavičius, V. Pietaris (su savo "Algimantu"), Maironis, Šliupas. Tai anšrininkų istoriografai.

Dr. J. Jakštas kalba su didele meile apie istorinę Lietuvos praeitį ir apie tos praeities aprašytojus.

Jaunas istorikas, ruošias toji sritį doktoratą. R. J. Misiūnas kalbėjo apie "Algirdo tikėjimą". Prelegentas surinkęs apie tai daug puikios ir naujos medžiagos. Jo mintis šiek tiek apibūdinti istorikas dr. V. Gidžiūnas.

Kun. prof. St. Yla kalbėjo apie "Humanizmo srovę po grindį senojoje Lietuvoje". Jis prisiminė 17-tąjį šimtmetį, 18-tojo šimtmečio pradžią, kada padėtis Lietuvoje negerėjo, o blo gėjo.

Pedagoginėje sekcijoje

Šios dienos popietė buvo paskaita ir pedagogikai. Sekcijos vadovas — prof. dr. A. Ramūnas kalbėjo apie "Lietuvių pedagogikos kryžkelę", kartu ir pirminkaudamas. Po jo kalbėjo kun. dr. Jonas Gutauskas apie "Seimos ir mokyklos vaidmenį lietuvių ugdyme". Jis nurodė, kad šeima — svarbiausias žmogaus židinis, nes iš šeimos susideda tautos ir didesnės vienetai. Kalbėdamas apie lietuvių šeimą, prelegentas nurodė nemažą statistinių duomenų, bekuriant šeimą svet. Jaunimo nutautėjimo atžvilgiu jo mintys nebuvo labai optimistiškos. Papildymais ir paklausimais atsiliepė ped. A. Rinkūnas, dr. V. Gidžiūnas, dr. J. Norkaitis ir kt. Be to, šios sekcijos kalbėtojai dar buvo du pedagogai, būtent prof. J. Račkauskas apie "Lietuvių įnašą Europos pedagogiką" ir dr. G. Procuta — apie "Mokytoją sovietinėje Lietuvoje".

Pedagogikos paskaitose dar dalyvavo Alicija Rugytė, Petras Maldeikis, J. Kravickas, dr. M. Ramūnienė (ji ir sekretoriavo), taip pat Toronto akad. p. m. inž. L. Balsys, sekr. S. Butkevičienė, "Amerikos Balsas" bendradarbis akt. J. Blekaitis, pora Nek. Prasidėjimo seselių, Salduka, prof. A. Zubrys, dr. M. Anyšas, Matulaitis, G. Krivickienė, B. Pabedinskienė, "Moters" redaktorė Kulpavičienė ir kt.

Salę puošė ta proga surengta paroda, kur buvo architektūros, liaudies meno ir lietuvių dailininkų kūrinių. Ekspozitai gauti iš Priskelimo parapijos, A. N. Kulpavičių, T. Valiaus, J. Jankausko, dr. J. ir A. Sungailių.

Suvažiavimo dalyviai prie jėgimo gavo dailiai atspausintas programas, kurioms vėlinę sukūrė dail. T. Valius. Ta pati vėlinė kabojo ir už prezidento stalo.

Medicinos mokslai

Rugsėjo 3 d. buvo medicinos sekcijos paskaita. Sekcijos vadovas — prof. dr. Vytautas Pavilaniš iš Montrealo. Jo paskaitos tema — "Gyvybės samprata". Jis užakcentavo, kad, jei gyvenimas yra automobilis atvažiuodavo į teatrą, buvo di-

Ateitininkų jubiliejinio kongreso garbės prezidiumas. Iš kairės: kun. A. Martinkus, dr. D. Jasaitis, inž. A. Rudis, dr. J. Pikūnas, už jo L. Simutis, mūs. V. Brizgys, gen. kons. dr. P. Daužvardis, St. Barzdukas, prof. A. Damušis, inž. Br. Nainys.

džiulė sensacija, o dabar ir mėsūlio pasiekimas nebesudaro tokio įspūdžio. Tai lyg nurodė nūdienio pasaulio įvairių sričių pažangą. Kalbėtojas pabrėžė, kad gyvas kūnas — Dievo daryta mašina, jo tvarinys, nors dabar yra įvairių gyvybės atsiradimo sampratų teorijų.

Paskaita buvo konkreči, ryški ir gyvenimiška. Po paskaitos prof. dr. Vytautas Pavilaniš atskleidė į auditorijos narių klausimus.

Antroji dr. Zenono Danilevičiaus paskaita "Biologinių mokslų pažanga paskutiniame penkmetėje". Kadangi paskaitos autorius pats negalėjo atvykti, tad jo prisistatė tekstą perskaitė dr. A. Lukienė. Paskaitos mintys yra labai aktualios ir gyvenimiškos.

Trečioji šios sekcijos paskaita buvo "Medicinos istorijos fragmentai Didžiojoje Lietuvoje kunigaikštijoje". Ją skaitė dr. Domas Jasaitis. Deja, ir šis autorius atvykti negalėjo, tad jo paskaitos tekstą perskaitė dr. J. Sungaila, nors dėl laiko stokos paskaitą trumpindamas.

Tema be galo įdomi. Kas norės paskaitą išstati perskaityti, ras akademijos suvažiavimo darbuose. Paskaitos mintys liečia 15-16 amžių, apibūdina mūsų karalių, kunigaikščių ir kt. didžiųjų gydytojų bei gydymą, taip pat jų laikų vaistus ir chirurgiją.

Architektūra ir menas

Po pietų pertraukos vyko architektūros ir meno paskaitos. Šios sekcijos vadovas — architektas dr. Alfredas Kulpa — Kulpavičius, kuris pirmas skaitė paskaitą. Sekretoriavo A. Sungailienė.

Dr. A. Kulpas paskaitos tema — "Proporcija lietuvių bažnyčių statyboje". Kalbėtojas, žvelgdamas į salės sienas, nukabinėtas lietuvių architektūros, liaudies meno ir lietuvių dailininkų kūrinių, išreiškė padėką už šios sekcijos paskaitų pailiustravimą savo turimais kūrinių. Kalbėtojas savo paskaitoje pabrėžė, kad architektūroje proporcija yra visko pagrindas. Paskaita arch. A. Kulpavičiaus buvo vadovas, kai kalbėjo architektas Albertas Kerelis iš Chicago.

Archit. Alberto Kerelio paskaitos tema — "Lietuvių architektūra išsivijoj". Ji buvo iliustruojama daugybe skaidrių iš

Washingtono stovyklautojų ir sėdraugių stovyklos vadovybės tinklinio rungtynės Dainavoje. Stėbi būrys stovyklautojų. Priekyje sėdi (iš kairės) Vencloviene, Paškenė ir Zukauskas su vaikais. Stovi (iš k.) — dr. J. Mikulionis, P. Balčiūnas, Algis Zukauskas, prof. Justinas Pikūnas, Benediktas Nevežauskas, Koblinskienė, Zaranckienė ir Pranas Zaranckas. Nuotr. R. Sragausko.

Kelionė į P. Ameriką (4)

BOGOTOS LIETUVIŲ TARPE

Ant. Saulaitis, SJ.

Kolumbijos sostinė — Bogotos miestas išsistatęs savanoje, arba lygumoje tarp kalnų, maždaug 2,600 metrų aukščiau jūros paviršiaus. Pirmą kartą maniau, kad kavos perdaug išgėriau, nes širdis smarkiai plakė. Šį kartą vėl ta pati širdis atsiliepė retesnio deguonies sąlygoms ir sparčiau dirbo. Bogotoje dieną ar naktį nusileisti labai gražu — miestas ilgas, virš dviejų milijonų gyventojų.

Greitai perėjus muitinę pastebėjau, kad už užtvoros laukia dr. Vytautas Stasiukynas su žmona Nijole, kurių prieš porą metų buvau maloniai globotas. Beveik nėra didesnio džiaugsmo, kaip kad būti sutiktam lietuvių, ir dar

neprkl. Lietuvos statybų, okup. Lietuvos ir mūsų architektų darbais.

Grafikas dail. T. Valius skaitė paskaitą apie garšų dailininką, savo garso viršūnę pasiekusį Pietų Afrikoje ir ten prieš penkerius metus mirusį Praną Domšaitį. Dail. T. Valius dar ir po 24-rių metų tartum jauną sveikinimą dail. Prano Domšaičio ranką. Jis mirė 1965 metais, sulaukęs apie 89 metų amžiaus. Jo paskaita buvo puiki ir Prano Domšaičio darbų skaidrėmis pailiustruota.

Paskutiniuoju šioj sekcijoj kalbėjo (jo darbai taip pat buvo iliustruojami ek skaidrėmis) dail. Leonas Urbonas iš Australijos. Dail. L. Urbonas yra abstraktistas su ryškiai savu stiliumi.

Savo paskaitoj jis kalbėjo į auditoriją labai patraukliais žodžiais ir patraukliomis mintimis, maišytais su meno filosofijos teorijomis. Jis kalbėjo apie save, apie savo meninius bandymus ir eksperimentus, tar tum išpažindamas auditorijai savo meninę autobiografiją. Kitaip sakant, nusakydamas klausytojams, kaip jis perėjo iš abstrakčios kūrybos į grynai savą abstraktizmą. Jo paskaitos tema buvo: "Psichologinė apraška moderniajame mūsų mene".

Šios dienos posėdžiuose ir paskaitose klausytojų buvo labai daug.

pažįstamų, krašte, kurio kalbos dar nemoki. Kaip visada, pirmiausia pasidalinome vėliausiomis žiniomis apie save ir apie bendrus pažįstamus.

Pakeliui iš aerodromo aplankėm menininką p. Penčylą, kurio bute kaba keli jo paties aliejiniai paveikslai. Vėliau dar teko matyti jo meniškai pieštų monogramų.

Laimeingu sutapimu šiame katalikiškame krašte ketvirtadienis buvo Kristaus Kūno šventė, ir pas p. Stasiukynus susirinko jų pažįstami, kolumbietišku papročiu lauke kepti mėsą. Sodelio žolė žalia, nes Bogotoje žemė drėgna, aplink auga įvairios gėlės, rožės ir keletas tropinių medžių bei krūmų. Su vaikais žaidėm tinklinį, o rimtesnieji ėjo lošti kortomis. Smagi popietė praėjo besikalbant su senais ir naujais pažįstamais.

Klausydamasis pasakojimų išgirdau, kaip lietuviai kūrė šiam krašte ir kokie Kolumbijos gyventojai bei jų papročiai. Kiekvienas Pietų Amerikos kraštas yra skirtingas, savotiškas, įdomi jų paizinti.

Gal pirmasis, mano klausimas, atvykus į kurią nors vietovę, yra, kiek ir kaip vaikai lietuviškai kalbi. Tai lyg visų lietuvių samoningumo rodyklė. Ir taip malonu, kai su visai kitame krašte gimusiais ir augusiais galima gražiai susikalbėti, o ypatingai ten, kur lietuvių mažai, vos vienas iš šimto tūkstančio krašto gyventojų (JAV-bėse lietuvių kilmės žmonių gali būti viens iš dviejų ar trijų šimtų).

Bogota save vadina Pietų Amerikos Atėnais, kaip Bostonas save laiko tuo pačiu JAV-bėse. Miestas per tuos 20 metų nuo pirmųjų lietuvių atvykimo sparčiai pagaugo, Kolumbijoje išsivystė pramonė, prekyba. Net ir per tuos dvejis metus išdygo aukštų pastatų (vadinamų edifičių), ypatingai Avianca lėktuvų bendrovės pastatas.

Lietuvių Bogotoje yra apie 120, o milijoniniame gyventojų Medellino mieste apie 80, nors seniau buvo daugiau. Kaip ir kituose kraštuose, lietuviai čia kūrėsi nemokėdami kalbos. Visi dirbami kruopščiai šiuo metu Bogotos lietuviai gyvena gerai. Ju namai, pritaikyti šio krašto klimatui, erdvūs, turi daug langų; daug kur yra ir atvirų darželių, kiemas, sodelis. Lietuviai gyvena įvairiose miesto dalyse, ne vienoje srityje. Šiaurės Amerikos lietuviai gal būtų galės išsigsti, paty re, kad čia namuose laikomos tarnaitės, Kolumbijos sąlygose tai paprasta.

Kai kas nors iš lietuvių atvyksta į Bogotą, pavyzdžiui, kunigai į Eucharistinį kongresą, laukia ma Grandinėles šokėjų ar lanko pavieni keliautojai, lietuviai labai maloniai juos priima, vežioja, vaišina, supažindina su kitais lietuvišiais. Tada pajunti, kokį turą su savim nešioji, būdamas lietuvis.

Antrąją dieną Bogotoje su dr. Stasiukynu, veterinarijos gydytoju, nuvykome džypu į ūkį už miesto apžūriti karvių. Niekada nemačiusiam tokio ūkio, labai įdomu. Savininkas kolumbietis kal

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

4545 WEST 63rd ST., CHICAGO, ILL. 60629. Tel. LUdlow 5-9999

Second class Postage paid at Chicago, Illinois. Published daily, except Sundays, legal holidays and days after Christmas and Easter by the Lithuanian Catholic Press Society.

Subscription: \$17.00 per yr. in Cook County, Illinois, \$15 per year outside Cook County, \$18 foreign countries.
 Pre-announcements: Metams 1/2 metų 3 mėn. 1 mėn.
 Cook County, Illinois \$17.00 9.00 5.00 2.00
 Kitur JAV \$15.00 8.00 4.50 1.75
 Kanadoje ir kitur užsieny \$18.00 9.50 5.50 2.25

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nesunsuodotų straipsnių nesaugo, juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamas gavus prašymus.

• Redakcija dirba kasdien 8:30 — 4:30, šeštadienis 8:30 — 12:30.

• Administracija dirba kasdien 8:30 — 4:30, šeštadienis 8:30 — 12:30.

bėjo angliškai. Aplink ūkį žalias pievos, miežių (alui) laukai, ganyklos. Ūkio darbininkai karves melžė rankomis, maždaug po 13 — 15 karvių, o bekonus iš pastogės ganykloje į pagrindinį pastatą perveža asiliuku arba arklio traukiamu vežimėliu. Dr. Stasiukuno dėka buvo ir daugiau progų susipažinti su šiuo kraštu, kuriame 75 proc. gyventojų (kaip seniau Lietuvoje), gyvena ne didžiuosiuose miestuose, bet atskiruose ūkiuose.

PAVOGĖ BRANGENYBIŲ
UŽ 240.000 DOLERIŲ

New Yorko policija pergyveno retą įvykį kai ji buvo iššaukta tuo momentu, kai Manhattan, Broadway 5 banditai

PAIEŠKOJIMAI

BUDRYS Jonas, gyvenęs Chicagoje. Jo tėvas Jonas, Gasparo sūnus, buvo atvykęs 1913 m. į South Bostoną.

CEPAITIS Leonardas, kapitonas, gyvenęs ir žuvęs Ukrainoje. Jo gimimės ar pažįstamieji prašomi atsiliepti.

IRLIKAS Valentinas ir jo sesuo. IRLIKAITĖ Angelika. Juozapo ir Elenos vaikai, gyvenusieji Vilniuje.

JUSKA Kazys, Igno sūnus, iš Kybartų, gyvenęs Kenosha, Wisconsin.

MIZARAS Kazimieras, Antano sūnus, gimęs 1897 m. 1935 metais įvykęs Detroito.

PURIS-PUREVICIUS Vladislavas ir Aleksandras, gimę Radviliškų, svykę iš Lietuvos 1909 metais.

PUTINAITĖ Morta. Miko duklė, gimusi Mastių kaime, Tauragės apskr., tarnavusi Klaipėdos krašte.

SIMONAITIS Titas, Marcelino sūnus, gyvenęs Chicago priemiesty, r jo sūnus Titas.

Ieškomieji arba apie juos turintieji žinių ma'oniai prašomi atsiliepti.

LIETUVOS GENERALINIS KONSULATAS

6147 So. Artesian Ave.
Chicago, Illinois 60629
Telefonas RRepublic 7-8334

BUSINESS SERVICE DIRECTORY

"Let an Expert Do It"

Šios biznio firmos didžiujasi faktui, kad jais galima pasitikėti, ir geru pataravimu, bei prekmėmis. Jos pasižada savo klientams teikti geriausią pataravimą už kuo žemiausias kainas. Kreipkitės į jas visais savo reikalais.

NAMŲ — RASTINĖS — KOMERCINIAIS — PROFESIONALŲS — INDUSTRIJINIAMS.

MIDWAY LOUNGE AND BANQUET HALL

4222-24 West 63rd Street
Chicago, Illinois — Phone 581-4222
Tony and Florence Pastiak cordially invites you.

CHICAGOLAND HEATING AND AIR CONDITIONING

Pre-winter clean-out service. Furnaces & boilers — gas and oil.
3412 W. 79th St., Chicago, Ill.
PHONE 471-1330

SIGNORELLO GAS EQUIPT CO

Pro-Winter clean-out service. Heating specialists. Free estimates on new installations.
24 hr. emergency service: call 224-4610.
TELEPHONE LA 3-1000

MARK'S HEATING SERVICE

Furnace and boiler — Cleaning and repairing. Free installations.
24 hr. emergency service
6608 Ogden Ave., Berwyn, Ill.
TEL. — GU 4-7945

CLYDE' AUTO SUPPLY

Auto parts & supplies. Everything for the motorist. Open every nite 'til 8 p.m., Sundays 'til 4 p.m.
1449 W. 79 St., Chicago, Ill. 60620
PHONE — 874-5945

A-STANDARD HEATING AND AIR CONDITIONING

Specialistai rudentui — Išvalome boilerus, centr. apšild. krosnis, vandens šildytuvus, humidifiers, freigimal išstatyti apšildėjimui.
2426 W. 71 St. — Chicago, Illinois
Tel. 434-2072

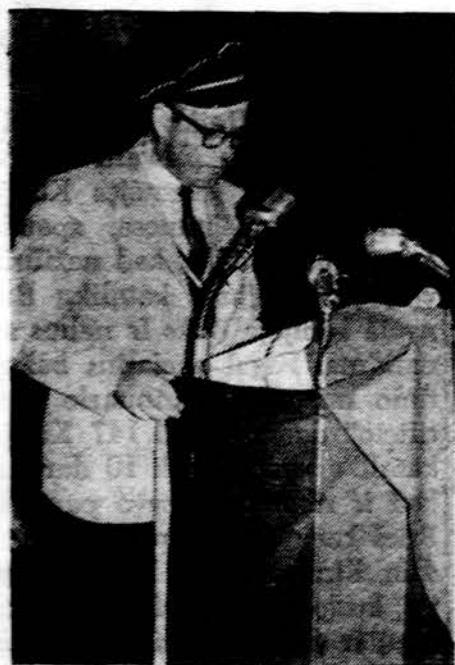
ADAM FURNITURE CO.

Complete selection of carpeting, furniture and appliances.
6815 W. Archer Avenue
PHONE — 586-1900

WARREN HEATING COMPANY

24 val. degintuvų ir alvyos pristatymo pataravimas. Išvalymas už specialias rudenis kainas.
Nemokami apskaitavimai krosnių ir boilerių įtaisymui.
Al. Wojnarowski, Prop., 4056 W. 26th St., Chicago, Ill. 60629
or 762-8621

ATEITININKAI

Jonas Soliūnas atidaro Korpi Satrijos suruoštą literatūros vakarą Jaunimo centre, Chicagoje, ateitininkų jubiliejinio kongreso metu.

CHICAGOS SENDRAUGIAMS

Chicago sendraugiai ateitininkai yra kviečiami ir raginami kuo gausiausiai dalyvauti š. m. rugsėjo 13 d. šv. M. Marijos Gimimo bažnyčioje Šiluvos Marijos atliadų užbaigimo procesijoje, kuriai renkamas 1:15 v.p.p. Marijos aukštesniosios mokyklos kieme. Šv. Mišios bus atnaušajamos 2 v.p.p. Ateitininkai prašomi rinktis prie vėliavos, kurią sendraugių vardu neš Antanas Balėytis.

ATEITININKŲ PARENGIMAI

Spalio 24 d. Sol. Violetos Čižauskaitės — Balčiūnienės recitalis — koncertas Lietuvių namuose, Detroito.

Spalio 25 d. Kristaus Karaliaus šventės minėjimai.

Lapkričio 7 d. Rudens balius jaunimo centre, Chicagoje.

Gruodžio 12 d. Satrijos Meno draugija ir korpi Satrija ruošia Bernardo Brazdžionio poezijos vakarą ir koncertą Chicagoje.

BET DIDŽIAM DARBUI

Præjusi savaitė buvo darbinė ir iškilų. Chicagoje vyko Ateitininkų federacijos kongresas, Toronte — Lietuvių Katalikų Mokslo akademijos suvažiavimas. Tiek vienas, tiek antras buvo skirtas lietuviams katalikams, bet nebuvo uždaras ir visiems besidomintiems lietuviška veikla, vienos didžiųjų organizacijų užmojais ir mokslu, apimančių plačias sritis. Dėlto abu suvažiavimai galėjo džiaugtis ne tik savo narių dalyvavimu, bet ir svečių gausumu, programų platumu ir geru kultūrinio derliu.

Dar perarti šių suvažiavimų data ir perdideli įspūdžiai, kad būtų galima juos nešališkai apibūdinti, įvertinti ir numatyti jų išdavą. Tokie suvažiavimai ir kongresai nevyksta kasmet. Todėl yra pakankamai daug laiko, kad juos pažvelgti iš toliau, iš aiškesnės perspektyvos įsistebėti ir ryškesnius jų bruožus. Juo lengviau bus galima ir juos žiūrėti, kai kongreso ar suvažiavimo entuziazmas pradės reikštis nauju ryžtu ir naujais darbais. To entuziazmo gė nęstokos nei Mokslo akademijos suvažiavimas, nei Ateitininkų federacijos kongresas. Jie abu tarė atvirą žodį sau patiems, žinodami, kad patiems reikės sekti ir nusibrėžtomis gairėmis.

Pergreita būtų žvelgti ir iš kritiškosios pusės, nors tiek rengejai, tiek dalyviai, tiek ir svečiai nesunkiai galėjo žiūrėti ir tam tikrą nesklandumų, neapsižiūrėjimų, perkrovimų, savo ir dalyvių jėgų pervertinimo. Kad tai nebūtų bendras mūsų didesnių švenčių polinkis, gal tektų jį atkreipti didesnę dėmesį. Bet ir šiuo atveju dirbo tie patys žmonės, kurie dirba ir kitoje lietuviškoje veikloje. Bet gerosios savybės šį kartą nušėdė, kad šie du suvažiavimai yra laikytini didžiulėmis šventėmis ir reikšmingais įvykiais mūsų gyvenime. O toms institucijoms jie davė naujų paskatų geriau siekti savo tikslų dabarties sąlygose.

Kai šiandien mūsų mokslo vardu neretai kalbama tik vadovaujantis gerais norais, neturint reikalingo mokslinio pasirengimo, tai nevenias ir jį mokslą, kuriame lietuvių, žvelgia, kaip į dileantišką propagandą, kur propagandos iš tikrųjų visiškai nereikia. Mokslas gali būti kūryba, ieškojimas ir suradimas geriausių priemonių tiesiai labiau išryškinti, bet gali būti tik amatas, kas sustojama prie ribos, atžymėtos diplomu. Juo blogiau, kai iš viso nematoma, kaip šio mokslo reikšmė ir tikslas, kaip mokslinio pagrindo, bet ir mokslo meilės, tikro užsidegimo surasti ir parodyti naują tiesą ar bent jos naują aspektą.

L. Kat. Mokslo akademija jį mokslą žiūri, kaip į kūrybą, kaip mokslinės tiesos ieškojimą ir atskleidimą, mokslinių metodų patikrinimą ir jų tinkamą panaudojimą. Ir šis akademijos suvažiavimas nebuvo tik mokslo populiarizacija, o galimai platesnių mokslo sričių pristatymas, naujų problemų sprendimas ir jų bent atitinkamo lygio auditorijai atskleidimas. Jeigu paskaitomis šis suvažiavimas ir buvo kiek perkrautas, tai jų mokslinis lygis buvo aukštas, jų pristatymas atitinkas savo paskirčiai. Nors suvažiavime dalyvavo tik ribotas žmonių skaičius, bet „Suvažiavimo darbuose“ galės kiekvienas, besidomįs mokslo pažanga, rasti medžiagos savo žinynui papildyti.

Verta atkreipti dėmesį į faktą, kad akademijai nėra skirta tik vyresnio amžiaus mokslo žmonėms. Čia šį kartą dalyvavo nemažas procentas mūsų jaunųjų mokslininkų, dirbančių universitetuose, besiruošiančių moksliniam laipsniui ar neseniai pradėjusių mokslinę kūrėją. Tai teikia vilčių, kad akademija dar bus ilgai reikalinga ir kad ji savin jms naująją lietuvių mokslininkų kartą.

Ateitininkų kongresas buvo skirtingo pobūdžio, kaip skirtinga yra ir pati organizacija. Ateitininkai — tai veiklos ir apšvietimo sambūris, kuriam rūpi Kristaus dvasia perkeisti savo narių ir aplinkos gyvenimą. Šio kongreso užmojai ir buvo kreipti pirmiausia į veiklą, į narių kultūrinį ir ideologinį pajėgumą bei entuziazmą, kurio reikia, kad jie gyva dvasia skleistųsi dabartyje. Nors kongresas buvo labiau manifestacinis ir pramoginis, bet jis nepamiršo pagrindinių savo tikslų — pažvelgti į save ir savo ateitį, nepaisant, kaip ji atrodytų emigracinėse sąlygose. Tas atvirumas, kuris buvo jaučiamas kongreso programoje, kaip tik skatino organizaciją ir jos narius pažinti tikrovę, ją taisyti, atnaujinti ir nušviesti ją krikščioniška ir lietuviška dvasia.

Ateitininkai savo kongrese pasireiškė savo tikra apimtimi — jie yra jaunimo organizacija. Ne tik programos dalyvių eilėse buvo nemažai jaunimo, bet ir dalyvių persvarą sudarė jaunesni žmonės, kurie yra šios organizacijos, jos tikslų ir egzistencijos ateitis. Juo labiau tai patraukia akis, kad čia nebuvo jaučiamas vadinamos kartų įtampas, o visi kartu svarstė ateities planus, visi siejojo taisyti pačias rūpesčius. Ir pramoginė kongreso dalis buvo savo vietoj, nes ji buvo reikalinga vien dėl didelio skaičiaus jaunųjų, kurie turėjo rasti laiko savo tarpe ir pasilinksinti.

Išėjus iš ateitininkų kongreso, neišnyksta jo gražus įspūdis. Su viltimi galima žiūrėti lietuviškon ateitin. Ši organizacija, tiek atlikusi nepriklausomoje Lietuvoje, nepailsusi ir nepradusi savo prasmės išvystyti, poilsui dar nesiruošia ir dabar. Kai susirenka tiek daug jaunimo ir vyresniųjų kartu, tai ne poilsui, o dideliems darbams ruošiasi ir tie, kurie su užsidegimu rengė šį kongresą, ir tie, kurie kongrese kėlė entuziazmą siekti savo tikslo — atnaujinti gyvenimą.

Pr. Gr.

Spaudėj ir gyvenime

PRARANDA 714,000 DARBADIENIŲ

Lietuvos pramonėje tiek netvarkos, kad sugaišinama daug laiko, daug darbo dienos. „Tiesa“ nr. 196 rugpj. 25 d. rašo:

„Nesumontuotų įrengimų skaičius mūsų pramonėje auga greičiau, negu kapitalinių įdiegimų apimtis. Metų pradžioje jų turėjome už 79 milijonus rublių — dvigubai daugiau, negu 1966 metais. Pagaliau yra nemaža ir tokių įmonių, kur įrengimai prastovi be naudos arba panaudojami nenašiai. Tai pasakytina apie Radviliškio žemės ūkio mašinų gamyklą, tik truputį daugiau

kaip pamainą vidutiniškai dirba įrengimai „Komunaro“ gamykloje, neviečia automatinės linijos Šilutės hidraulinių pavarų gamykloje, ir žmonės užtai čia priversti dirbti rankomis. Kiek dar yra atvejų, kai dėl įvairių darbo organizavimo trūkumų bei drausmės pažeidimų prarandama daug brangaus laiko. Darbo laiko nuostoliai per metus sudaro apie 714 tūkstančių žmogaus darbinių dienų. Vaizdžiau kalbant, išeina, kad kasdien gamyboje nedalyvauja daugiau kaip trys tūkstančiai darbininkų. Ypač daug pravaikštų

Rusų - vokiečių ūkinis bendravimas

Ūkinio bendravimo reikšmė

GEDIMINAS GALVA

Vokiečiai ieško talkos

Šiais metais ne kartą nuaidėjo Sovietų vadovų aimanos dėl nesėkmių ūkyje. Pramonės gamyba vis dar nepatenkinanti gyventojų poreikių. Pramonės darbininkų našumas kylaš pamažu. Biurokratinis sustingimas trukdąs stiprėti pramonę. Žemės ūkis tik varganai patenkina gyventojų maisto paklausą. Mėsos ir jos gaminių ne retai trūksta. Skerdyklų superkamiems gyvuliams vėl pakeltos kainos jų gamybai skatinti. Negailėta apstypbės kalbų apie priemonės žemės ūkio gamybai kelti.

Didelių vilčių dėta į technologinių mokslų pažangą. Tačiau ir šioje srityje Sovietai pasigedo vakarietiškos talkos. Sovietai sumojo pasinaudoti vokiečių mokslininkų laimėjimais ir ūkio vadovų patirtimi.

Sovietams trūksta ne tik patirties, nusimavimo, bet ir kapitalo panaudoti milžiniškus žemės turtus Azijos srityje. Ten buvo panaudoti įvairūs būdai naujoms pramonės telkinims organizuoti, bet rusai negali pasigirti dideliais laimėjimais.

Neseniai Henry Fordas lankėsi Sovietuose tartis dėl įmonės statybos sunkvežimiams gaminti. Pasitarimai nutrūko įsikūšus krašto apsaugos sekretoriui Melvin Lairdui, kuris sumanymui nepritarė.

Vokiečių kalba

Dar prieš derybas politinei sutarčiai sudaryti Daimler-Benzo pramonės įmonės atstovai dažnai lankėsi Maskvoje. Jie buvo rusų sutikti nepaprastai pagarbiai. Ši įmonė vedė derybas pastatyti įmonę Neberežnėje šėlony prie Kamos, kurios metinė gamyba siektų 150.000 sunkvežimių. Įmonės statyba kaštuosianti bilijoną dolerių su viršum.

Vokiečiai susitarė su rusais dėl vamzdžių gamybos, už kurią Sovietai atsitedė dujomis. Šis sandėris siekia arti 400 mil. dolerių. Šiuo reikalu jau buvo susitarta prieš politines sutartis sudarymą. Vokiečiai sutiko vamzdžius gaminti kreditan.

Sunkvežimį įmonės statybos kreditavimas žymiai sudėtingesnis. Daimler-Benz įmonė pasižadėjo kredituoti tik mašinas ir įrengimus, kurie kaštuosią pusę bilijono dolerių. Vokiečių įmonė sumanė pasitelkti Vakarų Europos svarbiausius sunkvežimį gamintojus dalyvauti minėtame sandėryje.

Lengvosios, Miško pramonės, Automobilų transporto ir plentų ministerijos priklausančiose pramonėse.

J. Žvilb.

MIGUEL DE UNAMUNO

VIENOS AISTROS ISTORIJA

Romanas

Išvertė P. Gaučys

16

Nekartą esu galvojęs ją sudraskyti, kad nuo jos išsivaduočiau. Bet ar galėčiau išsivaduoti? Ne! Verčiau tapti spektakliu kitiems, nei išsieikvoti. Galiausiai ir pats gyvenimas yra ne kas kita, kaip nenutrūkstamas spektaklis.

Lordo Byrono „Kaino“ skaitymas įsismeigė į mano intymiausias gelmes. Kokių pagrindu Kainas kaltino savo tėvus už tai, kad jis nurašė pažinimo medžio vaisių, užuot nurašius nuo gyvybės medžio. Man mokslas tik dar labiau pagilino mano žaidimą.

Ak, kad taip niekad nebūčiau gimęs! — sakau kartu su anuo Kainu. Kam mane pagimdė? Kam turiu gyventi? Negaliu suprasti, kodėl Kainas nepasirūšio nusizudyti? Tai būtų buvusi pati tauriausia žmonių istorijos pradžia. Taip pat, kodėl nenusižudė Adomas su Ieva tuoj po nusidėjimo, pirma, nei pagimdė vaikus? Ak! Juk tada Jehvė būtų sutvėręs kitas panašias būtybes, kitą Kainą ir kitą Abelį! Ar ta pati tragedija nepasikartos kituose pasauliuose, kitose žvaigždėse? Gal ši tragedija buvo pakartota, nepasitenkinant žė-

mės premjera? Be to, ar iš tikrųjų tai buvo premjera?

Kai perskačiau, kaip Liuciferis pareiškė Kainui, kad jis esąs nemarus, su pasibaisėjimu pradėjau galvoti, kad taip pat ir aš gal būsiu nemarus ir ar neliks manje nemari ir mano neapykantą? Ar aš turiu siekti? — tada save klausiau, — ir ar ta mano neapykanta nebus siela? Ir priėjau išvadą, kad negalėčiau būti kitaip, kad panaši neapykanta negali būti vien tik kūno išdava. Tai, ką peilio pagalba buvau radęs kituose, tą patį radau savyje. Gendąs organizmas negalėjo nekęsti taip, kaip aš nekenčiau. Liuciferis troško tapti Dievu, o aš jau nuo mažens ar netroškau užtemdyti kitus? Ir kaip aš galėjau būti toks nelaimingas, jeigu nelaimės kūrėjas nebūtų tokiu mane padaręs?

Abeliui nieko nekainavo auginti savo avis, kaip kitam nieko nekainuoja tapyti savo paveikslus. Priešingai, man nustatinėti mano ligonių ligas, labai sunku.

Kainas skundėsi, kad Ada, jo vargšė mylima Ada, kartu žmona ir sesuo, nesuprato jį kankinusi nerimo. Manoji Ada, mano geroji Ada, gerai supranta mano bausį skausmą. Todėl, kad ji krikščionė. Tačiau taip pat ir aš neradau, kas mane užjaustų.

Kol neperskačiau baironiškojo „Kaino“, aš, kuris tiek žmonių buvau matęs merdint ir mirstant, negalvojau apie mirtį, jos nebuvau atradęs. Ir tada pagalvojau, ar man mirstant kartu su manim numirs ir mano neapykanta, ar gal ji išliks. Galvojau, ar neapykanta pergyvena ją jaučiančius, ar ji nėra kažkas esminga ir kas persiduoda, ar ji nėra siela, pats sielos pagrindas. Ir nuo tos dienos pradėjau tikėti pragarą ir

Rimties valandėlė

Broliškumas ir tėviškumas

Vieno didelio miesto burmistras masonas užsimanė sykį pakelti keliasdešimt metrų biržos rūmų bokštą. Norėjo, kad jis būtų aukštesnis už visų bažnyčių bokštus. Nežinojo, vargšas, kad bokštai yra statomi ne dėl to, kad jie aukšti, bet kad jie rodo dangų.

Ir mano gyvenime turi būti bokštas. Ir aš jį medžiaginius gyvenimo reikalus turiu įmaišyti dvasios, išorinio veiklą turiančių pasidūti vidinio gyvenimo druska. Vienu žodžiu, mano žemiškame gyvenime turi būti ma tyti šiek tiek dangaus. Kas man padės sugrąžinti ir suderinti tų du taip prieštaraujančius dalykus? — Marija, Dievo Motina.

Kokia permaina įvyksta gyvenime, kokia grožybė ir paguoda jį apsupa, kai į kiekvieną mūsų būtybės apraišką įeina Marijos globa!

Ir mano širdis bus Marijos kopylė. Marijai kiekvieną dieną pasakosiu bent mažutį gerą darbą.

Zymus Vakarų Vokietijos publicistas O. B. Roegele neseniai perspėjo katalikų Bendrijos vadus laisvajame pasaulyje nesivaikyti viendienių madų, kad ir taip vadinamoje taikos tyrinėjimo srityje. Kaip teisės fakultetai ir teisminės emdicos bei kriminalistikos institutai per ištisą eilę dešimtmečių ne kiek nesumažino nusikaltimų skaičiaus, taip ir taikos įgyvendinimui pasaulyje tikrai neužtektų vieno kito instituto įsteigimo tam tikslui. Kad ir kaip reikalingas tikinčiųjų bendradarbiavimas ir šioje srityje, tačiau, jei Bendrija nori apsaugoti pasaulį nuo katastrofų, tai turinti raginti tikinčiuosius daryti atgailei ir kovoti su geiduliais bei piktais palinkimais, kurie esą tikroji ir giliausia karų priežastis.

Kalbėdamas apie brolybę, Roegele pareiškė, kad perdėtų kalbų apie brolybę antroji medalia pusė esanti bet kokio autoriteto griovimas. Broliškumas priešpastatomas tėviškumui. Ir jei kada iš Bendrijos tėvai būsią išvaryti, ji čia nebebusianti krikščioniška. Dabar nekarta galima esą girdėti priekaištą, esą katalikybė netolimoje praeityje per daug pabrėžusi šėstąjį Dievo įsakymą. Bet gal jau greitai pasigirs priekaištas mūsų dienoms, kad permažai buvo kalbama apie ketvirtą Dievo įsakymą. Gerk savo tėvą ir motiną! Kadangi ketvirtas įsakymas yra pirmesnis už šėstąjį ir iš artimo meilę liečiančiųjų pats pirmiausias, todėl ir artimos ateities priekaištas mūsų deimoms bus žymiai svaresnis.

Kalbėdamas apie brolybę, Roegele pareiškė, kad perdėtų kalbų apie brolybę antroji medalia pusė esanti bet kokio autoriteto griovimas. Broliškumas priešpastatomas tėviškumui. Ir jei kada iš Bendrijos tėvai būsią išvaryti, ji čia nebebusianti krikščioniška. Dabar nekarta galima esą girdėti priekaištą, esą katalikybė netolimoje praeityje per daug pabrėžusi šėstąjį Dievo įsakymą. Bet gal jau greitai pasigirs priekaištas mūsų dienoms, kad permažai buvo kalbama apie ketvirtą Dievo įsakymą. Gerk savo tėvą ir motiną! Kadangi ketvirtas įsakymas yra pirmesnis už šėstąjį ir iš artimo meilę liečiančiųjų pats pirmiausias, todėl ir artimos ateities priekaištas mūsų deimoms bus žymiai svaresnis.

K. Br.

Kad mirtis yra būtybė, kad ji yra demonas, kad ji yra neapykanta, tapusi asmeniu, kad ji sielos Dievas. Visa, ko mano mokslas manęs neįsmokė, man atskleidė baidioji peoma ano didžiojo nekenčėjo, kokių buvo lordas Byronas.

Manoji Ada taip pat man švelniai priekaištaudavo, kai aš nedirbdavau, kai negalėdavau dirbti. Ir Liuciferis visada būdavo tarp mano Ados ir manęs. „Nesidėk su ta dvasia! — man šaukė manoji Ada. Vargšė Antonija! Ir netgi manęs prašė, kad ją išgelbėčiau nuo tos dvasios. Mano vargšė Ada nesugebėjo jį nekęsti, kaip aš jį nekenčiau. Bet ar aš tikrai buvau pamilęs savo Antoniją? Ak! Jeigu tik būčiau galėjęs ją pamilti, būčiau buvęs išgelbėtas. Ji man buvo kitas keršto įrankis. Aš ją mylėjau kaip motiną sūnaus ar dukters, kurie už mane atkeršys, nes galvojau, kaip vargšas kvailys, kad, kartą tapęs tėvu, pagysiu nuo tos ligos. Bet argi aš nesuistokučiau tam, kad duociau pradžia į save panašioms, kad savo neapykanta perduociau, kad ją įamžinčiau?

Scena tarp Kaino ir Liuciferio erdvės bedugnėje mano sieloje pasiliko, kaip ugnimi išdeginta. Per savo nuodėmę pamačiau savo mokslą ir niekybę suteikti gyvybę tam, kad paskleistų mirtį. Ir pamačiau, kad ši nemari neapykanta buvo mano siela. Nuo tada pradėjau galvoti, kad ši neapykanta turėjo atsirasti prieš man gimstant ir kad ji pergyvens mano mirtį. Ir aš virpėjau iš baimės, galvodamas, kad visada gyvensiu tam, kad visada neapkeščiau. Toks turėjo būti pragaras. Ir aš, kuris taip juokias iš jį į tikinčiųjų! Taip, tai buvo pragaras!

(Bus daugiau)

TARP KAUNO IR VILNIAUS 1939 METAIS

Iš Lenkijos karinio atstovo Kaune atsiminimų

K. BARONAS

Kaip jau pereiname rašinyje minėjome, buv. Lenkijos karo atstovas Kaune pulk. L. Mitkiewiczus yra paskelbęs savo "Kau- niškių atsiminimų" (Wspomnie- nia) knygą. Pradžioje, aptaręs neutralią Lietuvos laikyseną iš- kilus Lenkijos — Vokietijos ka- rui, toliau jis stengiasi piešti gy- ventojų ir valdžios žmonių nuo- taiką Kaune ir tada lenkų val- domame Vilniuje.

Pasak ji, karo grėsmė ypač jaudinanti lenkų tautinę mažu- mą Lietuvoje. Kai kurie vyrai prisistatė jam, Lenkijos kari- nam atstovui, pareikšdami norą kovoti Lenkijos kariuomenės ci- lėse. Daugumas jų yra jau Lie- tuvos piliečiai, tačiau dalyvavę 1918-21 m. Lenkijos laisvės ko- vose. Atrodo, jie atneša daug gandy, pranešdami apie Lie- tuvos šaulių koncentraciją Lenki- jos pasienyje. Lenkas nenori ti- kėti, kad gen. St. Raštikis nesai- laikytų savo duoto žodžio. Netik- rina pulk. L. M. Lietuvos — Lenkijos sienos, tačiau išvyk- damas automašina prie Lie- tuvos — Vokietijos pasienio. Ne- norėdamas sukelti įtarimą, su- savin pasima žmoną. Tačiau apvažiavęs Kalvariją, Vilkavi- kį, Marijampolę, Šakius, — jis nieko įtartinio neranda. Grįžus į Kauną, ji jau laukia Lenkijos generalinio štabo telegrama apie dalinę mobilizaciją Lenki- joje. Data — rugpjūčio mėn. 31 d. Ši telegrama buvo vienintelė jungtis gen. štabo su Lenkijos karo atstovu Kaune nuo gegu- žės mėn. 11 d., nes pulk. L.M. negaudavo jokių instrukcijų iš Varšuvos, juo labiau, kai karo grėsmė atrodė neišvengiama.

Kaune jaučiamas įtampimas

1939 m. rugsėjo mėn. 1 d. naktį Kaune jaučiamas įtampi- mas. Kiekviena momentu lau- kiama Daneigo užėjimo, kas- be abejoj, išsukaus karą. Atmos- fera sunki, slegianti. Ypatinai Karaliaučiaus radijas gaudina nuotaiką, skelbdamas vokiečių mažumos persekiojimą Lenkijoje ir kad Vokietija būsianti pri- versta apsaugoti savo tautiečius tik karu. Vėlai vakare Berlyno radijas praneša apie Vokietijos — Sov. Sąjungos sutarties ratifi- kavimą, supažindina taip pat klausytojus su pasiūlytu Lenki- jos vyriausybės notos turiniu. Apie 1 val. ta pati radijo stotis skelbia Hitlerio įsakymą žy- gtuoti į Lenkiją, o iš Varšuvos radijo stoties žinią apie karo pradžią pulk. išgirdęs tik 7 val. ryto. Lenkijos karo atstovui ne- sinorėjo tikėti, kad Europoj pra- sidės karas, nes Kaunas buvęs ramus, miegantis.

Tos pačios dienos 10 v. rytą pulk. L. M. turėjo jau anksčiau užaakytą vizitą Lietuvos genera- liniam štabe, kur jis norėjo oficialiai pranešti Lenkijos — Vokietijos karo pradžią ir kad Lenkija respektuos Lietuvos neutralitetą. Lietuvos štabe len- kas buvo priimtas didžiausiu mandagumu ir pagarba, ypatin- gai iš pulk. Dulksnio pusės. Deja, gaunamos žinios Kaune yra labai liūdnos. Apsupta Sile- zija, vokiečiai veržiasi į Lenki- ją. Taigi, žinios labai aliarmuo- jamos. Rugsėjo 2 d. lenkų gim- nazijos koplyčioje Kaune laiko- mos šv. Mišios, dalyvaujant vi- sai Lenkijos pasiuntinybei, mo- kiniams. Nuotaika rimta, o gie- dant Lenkijos himną, daugumai pasirodė ašaros akyse.

Lenkų okupuotame Vilniuje

Lietuvoje dar visko galima gauti. Tad rugsėjo 14 d. pulk. su žmona vyksta į Vilnių, vež- damiesi vaistus, tvarestoją medžiagą, baltinius ir kt. reik- menis sužeistiesiems kariams. Pa- diama Vilniuje jaučiamas karo

nuotaika. Duona parduodama tik pagal korteles, matosi žmo- nių eilės prie krautuvų. Mies- tas ne tik kad neturi maisto pro- dukto, bet yra "išvalytas" nuo pačios kariuomenės: keli silpnai ginkluoti pasienio policijos ba- talijonai ir I-mos pėstininkų di- vizijos keli pulkai saugo Vilnių. Pulk. L. Mitkiewiczus teigimu, Vilniaus negalėtų apginti ne tik nuo vokiečių puolimo, bet ir lie- tuvių, susigundžius jiems užimti miestą. Bet St. Raštikis laiko sa- vo žodį, nežiūrint spaudimo iš Vokietijos pusės: grįžtant atgal iš Vilniaus į Kauną, nesimato jo kios Lietuvos kariuomenės kon- centracijos, priešingai kursuo- jantiems gandams laikurose lenkų sferose Vilniuje (ypatin- gai vaivadijos rūmuose), kad Lietuvoje viskas paruošta žygiui į Vilnių, kad šaulių vadas pulk. Saladzius suvaizdins Zeligovskio rolę, neatitinką teisybei. Taip pat plačiai kalbama, kad volde- marininkai mėto atsišaukimus, ragindami lietuvius žygiui į Vil- nių. Lenkų karo atstovas sako, kad tai vokiečių agentų darbas.

Lenkijos pasiuntinybė apleidžia Kauną

Tolimesni įvykiai jau žinomi: Lenkijos kariuomenė buvo su- mušta, žlugo ir pati Lenkija. 1939 m. spalio mėn. 10 d. Len- kijos pasiuntinybė apleidžia Kau- ną. Prieš tai min. Chorvat pa- reiškė protestą Lietuvos vyriau- sybei Vilniaus reikalu, gauda- mas iš jos atsakymą, kad Lie- tuva jau nepripažįsta Lenkijos kaip valstybės ir jos naujos vy- riausybės Prancūzijoje, o Vil- nius yra integralinė Lietuvos dalis. Ir kas svarbiausia, kad Lietuvos užsienių reikalų minis- terija savo raštu atsiuntė ne per aukštą valstybės tarnauto- ją, bet eilinį raštų išnešiotoją. Iš Kauno pulk. L. M. išvyko be

A. M. Landon, 1936 m. respubli- kos kandidatas į JAV prezidentus, rengiasis kasdieniam pasijodinėjimui Topeka, Kan. Jam jau 83 m.

Ateitininkų kongreso metu Chicagoje.

Nuotr. A. Gulbinsko

DZŪKŲ TALKA JAUNIMO CENTRUI

Po nuskubėjusios vasaros Chicago lietuviai savaitgalius kultūrinioose parengimuose daž- niausia praleis Jaunimo centre. O kokių čia jų nebūna! Vaidini- mai, koncertai, vakarienės, me- no parodos, literatūros vakarai ir daugelis kitų. Į Jaunimo centrą sugrįžta ir Chicago aukštesnioji lituanistikos mo- kykla su gausiu būriu studen- tų. Ir kada tik užklysti į Jauni- mo centrą, čia jautiesi kaip mieluose savuose namuose, čia jauti mažytį dalelę Lietuvos. Čia taip malonu, jauku, sava. Rodos, kad ir Tau, mielas lietu- vi, dalis tų namų priklauso.

Išaugo jie šaunūs ir gražūs prieš keliolika metų. Bet ir lie- tuviški reikalai, lietuviškasis gyvenimas augo drauge su lai- ku ir statė bei statė naujus rei- kalavimus. Jaunimo centras ta- po per mažas, nes vien tik po- sėdžiams ar mažesniems susibū- rimams vienu kartu nebeužten- ka vietos.

jokio atsisveikinimo iš Lietu- vos vyriausybės pusės nei ka- riuomenės. Į Rygą jis vyko per Šiaurį, pasiekdamas Stockhol- mą iš Latvijos sostinės lėktuvu spalio 17 d. Visi daiktai ir auto- mašina, pakrauti ant laivo, bu- vo vokiečių laivo konfiskuoti Baltijos jūroje. Stockholme pulk. L. M. gavo pasakymą vykti į Paryžių. Taip baigė savo dienas Lenki- jos pasiuntinybė Kaune.

Charvato tostas už "Kauno vaivadiją"

Baigiant pravartų būtų grįžti į dar vieną pulk. L. Mitkiewi- čiaus prisiminimų vietą, kurioje jis rašo apie iškilmingus pietus Versalio viešbutyje, išskeltus savo pasiuntinybės personalui ir sve- iams Lenkijos konstitucijos čiams Lenkijos konstitucijos šventės proga. "Nesušildęs" dar kojų Kaune, min. Charvat, iš- kėlęs taure, pareiškė: "Kad mes taptume Kauno vaivadija..." Ir šiuos žodžius jis pasakė prie viešbučio patarnautojų persona- lo, kurio daugelis mokėjo lenkų kalbą. Be abejo, jie pasiekė Lie- tuvos vyriausybę, kuri, kaip ra- šo pulk. L. M., niekuomet ne- parodė didesnio palankumo Charvatui. Nėra ko stebėtis, kad, jam išvykstant iš Lietuvos, neatsisveikino su juo nė vienas Lietuvos vyriausybės atstovas.

išveivijoje lietuvių tautos dalis išlikty gyva. — kalba ramiai į- statybos darbus žveigdamos šis Jaunimo centro vaidila ir siela.

Į šį kun. Kubiliaus, SJ, rū- pestį šį rudenį bene pirmieji atsiliepė darbuotojai. Tai nesenai, gal prieš porą metų susikūrusi organizacija, bet sau- tikslu pasistačiusi padėti vi- siems kultūrinio gyvenimo dar- buose bei sielotis, kad mūsų jaunimui būtų sudarytos geriau- sios sąlygos augti lietuviškoje aplinkoje.

O Jaunimo centras juk tam ir tarnaus. Nutarta — padary- ta. Darbuotojai su dideliu nuoširdumu, visi sutartinai, sku- ba Jaunimo centrui talkon. Jie gal būtų pirmieji šį rudenį imū- rys į Jaunimo centro sieną stam- bią plytą. Ir tai jiems tenka palinkėti sėkmės ir ištvermės. O kaip gi dzūkai talkinin- kaus?

Veikianti Dzūkų draugija nu- tarė suruošti nuotaikingą pa- rengimą ir visą iš parengimo gautą pelną paskirti Jaunimo centro statybai. Toks parengi- mas įvyks Jaunimo centre rug- sėjo 19 dieną. Programoje da- r ir ne žėjūti tie namai. O visų išveivijoje gyvenančių lietuvių. Tai savotiškai gražus paminklas ir savo kenčiančiai tautai paro- dyti, kad mes neužsistume ge- ro ir ramaus gyvenimo kelyje, bet kad mes rūpinamės, kad ir

Vienakojis Morris Chapin, praradęs koją statyboje, gerai lošia golfą. Jis čia matyti bežaidžias netoli Collins. Ohio, sporto aikštėje. Šį rudenį Chapins planuoja vykti medžioti.

GYVAS PRISIMINIMAS

Atmintinas kielikas ar cimbioria įgraviruota prisiminimai jūsų mirusio mylimo asmens ir dovano- jant vargingoms Misijoms ar bet kuriam pasi- rinktam kunigui, bus gyvas ir įspūdingas atmini- mas, kuris bus įvertintas. Pristatome tuojau pat išstatymui laidotuvių koplyčioje. Taip pat tu- rime ir kitų dalykų tinkamų atminimui.

WATRA MEMORIAL CENTER

2843 W. CERMAK ROAD CHICAGO, ILLINOIS
AREA CODE (312) 247-2425

A. + A.

Elenai Soriutei - Petrauskienei

Lietuvoje mirus, jos broliui MYKOLUI SORIUI reišk- kiamie nuoširdžiausią užuojautą ir kartu liūd' me.

Marquette Parko Lietuvių
Namų Savininkų Organizacijos nariai

A. + A.

MARIJAI MIKŠIENEI mirus,
jos vyrui ir artimiesiems reiškiamie gilausią
užuojautą.

Marquette Parko Lietuvių
Namų Savininkų Organizacijos nariai

DRAUGAS, šeštadienis, 1970 m. rugsėjo mėn. 12 d.

5

tualijomis, širdžiai mielu humo- ru, įdomi. Jo galėtum klausytis ir klausytis, nes jo gerai valdo- mas žodis, nuspalvintas humo- ru niekada nevargina klausyto- jo — žiūrovo. Taigi viename asmenyje turėsime progos atpa- žinti ne vieną vaidmenį.

Aktorių Vitalį Žukauską, švenčiantį 25 metų sceninės veiklos sukaktį, šia proga nuo- širdūs dzūkai numato atitinka- mai pagerbti. Gi visi to vakaro dalyviai drauge su dzūkais mie- lam aktoriumi pareiškė savus lin- kėjimus už jo gražią scenos veiklą, kuri ne kartą skaidrino daugelio išveivijų pilkas gyvenimo dienas.

Dzūkų parengimas pasižymės

J. Janušaitis

TRIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A. + A. DELLA GECAS

Jau suėjo trys metai, kai negailestinga mirtis atskyrė iš mūsų tarpo mylimą motiną ir močiutę, kurios netekome 1967 m., rugsėjo 14 d.

Nors laikas tęsiasi, bet mes jos niekada negalėsime užmiršti. Lai gailestingas Dievas suteikia jai amžiną ra- mybę.

Už jos sielą šv. Mišios bus atnašaujamos rugs. mėn. 13 d. 6:15 val. ryto šv. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijos bažnyčioje.

Maloniai kviečiame visus — gimines, draugus ir pa- žįstamus dalyvauti šiose pamaldose ir kartu su mumis pasimelsti už a. a. Dellos sielą.

Nuliūdę: Vaikai ir anūkai

1970 m. rugsėjo 11 dieną, 7:30 val. ryto mirties angelas vėl iš mūsų tarpo pašaukė amžinybėn mūsų šeimos narį — mylimą sūnų ir brolį

LEONA FRANCKŲ

(FRANKEVICIŲ)

sulaukusį 51 m. amžiaus.

Gyveno 3436 W. 64th Place, Chicago, Illinois.
Gimė Vilkaviškyje, Lietuvoje.
Liko skausmo, prisigėli motina Elena Frankevičienė, sesuo Eugenija Baršketienė, jos vaikai Ofelija, Daiva ir Aldis ir kiti gimines, draugai ir pažįstami.
Kūnas paš. Mažeikos - Evans koplyč., 6845 S. Western Ave.
Laidotuvės įvyks pirmą, rugs. 14 d. iš koplyčios 11:30 val. ryto bus nulydėras Lietuvių Tautinės kapinės.
Nuoširdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: MOTINA, SESŪ IR KITI GIMINĖS.

Laidotuvių direktorius Mažeika - Evans. Tel. RE 7-8600.

A. + A.

Anastazija Kuzmarskis

STANKUTE

South Oakley Avenue, Chicago, Illinois.

Mirė rugs. 10 d., 1970. 6:30 val. vak., sulaukus 74 m. amžiaus Gimė Lietuvoje. Kilo iš Jurbarko valsč.
Amerikoje išgyveno 55 m.
Pasiliko dideliame nuliūdime dukrė Frances Ivan, žentas Vin cent. 2 anūkės: Joan Wasserman, žentas Sherwin ir Diane Ivan, pusseserė Josephine Adomaitis, ir kiti gimines, draugai ir pažįstami. Priklausė Women's Catholic Order of Foresters.
Kūnas pašarvotas Mažeikos-Evans koplyčioje, 6845 S. Western Ave.
Laidotuvės įvyks pirmą, rugs. 14 d. iš koplyčios 10 val. ry- to bus atlydėta į šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, ku- rioje įvyks gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų bus nulydėta į Lietuvių šv. Kazimiero kapines.
Prašome gėlių nesiųsti.

Nuoširdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: Dukrė, žentas ir anūkės.

Laidotuvių direkt. Mažeika Evans. Tel. RE 7-8600

LIETUVISKO STILIAUS PAMINKLAI

PETER TROOST MONUMENT COMPANY

6440 S. Pulaski Road.
Chicago, Ill. 60629

CESLOVAS VITKAUSKAS
District Manager
Tel.: 585-0242; 585-0243

Perskaitytė Draugą, duokite kitiems pasiskaityti

Pasinaudokite Draugo „Classified“ skyriumi

APLINK MUS

× Vysk. A. Deksnys, pamoks laujas Šiluvos Marijos atlaidų proga. Svč. M. Gimimo bažnyčioje Marquette Park, šį sekmadienį rugsėjo 13 d., 7 v. v. kalbės i lietuvių Nekalto Prasidėjimo parapijos bažnyčioje. Visi kviečiami dalyvauti.

× B. Barakauskienė, Svč. M. Marijos Gimimo par. mokyklos Motinų klubo pirmininkė, pavašins visas vaikų darželio mamos rugsėjo 14 dieną parapijos salėje. Jai taktininkas vicepirmininkė St. Bacevičienė ir visa valdyba.

× Muzikas Antanas Nakas sugrįžo iš atostogų ir savo pianino studijoje pradėjo darbą. Jo studiją lanko nemažas skaičius mokinių. Yra laisvų vietų. Norintieji mokytis skambinti pianinu gali jau dabar užsiregistruoti.

× Po simfoninio koncerto, kuris įvyko rugsėjo 5 d. Orchestra Hall, įspūdiškai pasidailinti Italian Village patalpose susirinko kai kurie Ateitininkų kongreso rengimo komiteto nariai, simfoninio koncerto organizatorius Vytautas Radžius, operos solistai — Danutė Stanikaitytė, Stasys Baras, Algirdas Brazis ir Jonas Vaznelis su ponomis, žurnalistai, dalis operos choro narių ir kai kurie delegatai, atvykę iš kitur. Besidalinant nuotakomis ir besidžiaugiant pasisekusiu koncertu, buvo pakeltos ir šampano taurės už ten esančių to koncerto atlikėjų — solistus ir pagedauti, kad panašūs koncertai nebūtų tokie reti mūsų gyvenime.

× Beverly Shores lietuviai nutarė daugiau nebedelsti ir tuoj pat pradėti Lituanikos paminklo statybą. Paminklo autorius skulptorius Juozas Bakis buvo atvykęs iš Kanados i projekto vietą, kur atliko paruošiamuosius darbus ir užsakė reikiamas medžiagas. Rugsėjo antroje pusėje paminklas pradės augti. Konstrukcija užtruksianti apie penketą savaitę.

× Dail. Marijos Žukauskienės (N. Y.) tapybos darbų paroda įvyks š. m. rugsėjo mėn. 13-27 d. d. Čiurlionio galerijoje.

× Šiluvos Marijos atlaidai. Procesija įvyks rugsėjo 13 d. Visos lietuvių organizacijos su savo vėliavomis ir pavieniai asmenys prašomi rinktis 1 val. 15 min. p. p., Marijos aukšt. mokyklos kieme (68 ir California Ave.) iš kur eisime į Svč. M. Marijos Gimimo bažnyčią. Pamaldos prasidės 2 val. Iškilnoms praversti ir pamokslą pasakys p. p. Marijos aukšt. Deksnys. Visi lietuviai kviečiami dalyvauti šioje bažnytinėje ir tautinėje šventėje. Iškilmes organizuoja A.L.R.K. Federacijos Chicago apskr. (pr.)

× Dovanų siuntinius i Lietuvą su užtikrintu pristatymu, galima pasiųsti per Baltic Stores Ltd. (Z. Juras, 421 Hackney Rd., London, E. 2. England SHO 8734. (sk.)

× RAŠOMOSIOS mašin. (v. kalbomis; RADIO — Telefonken, Grundig, Zenith; TV, KOMPUTERIAI — kalkuliatoriai bei kasdieninei praktikai ir jv. BIZNIO mašinos — patiekiami pigiau, nes kataloginė prekyba.

Nurodykite, kuo interesuojatės, ir firmų autentiškus katalogelius sparčiai gausite iš SPARTA sav.: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr., E. Northport, N. Y. 11731. Chicagoje vakarais inf.: tel. 476-7399. (sk.)

× Bendruomenės — spaudos —radio dienoj, rengiamoj 1970 rugsėjo 19-20 Tabor Farmoj, simpoziumo būdu bus svarstoma tema "Kas mums skauda ir kaip gydyti". Tezinius pranešimus padarys JAV LB buv. prezidento pirm. ir naujai išrinktos tarybos narys inž. Vytautas Volertas, lietuvių žurnalistų s-gos pirm. Vytautas Alantas ir Clevelando Tėvynės garsų radio programos vedėjas Juozas Stempuzis. Moderatorius — PLB valdybos vyk. vicepirm. dr. Antanas Butkus. Simpoziumo pradžia — šeštadienį 2 val. p. p.

× Aštuntojo ateitininkų kongreso proga suruošto banketo vadovas, visuomenininkas Juozas Laučka, atvykęs i kongresą iš Washingtono, jam skiriamus kelionpinigius prašė perduoti "Ateities" žurnalui.

× Alvado vakaronės šį savaitgalį Marquette Parke, atviram ore, ties Šv. Kryžiaus ligonine. Užkanda šeštadienį nuo 2 v. p. p., sekmadienį nuo 12 v.

× Marquette Park Moterų sąjungos 46 kp. metinis žaidimas bus rugsėjo 20 d. 2.30 v. p. p. parapijos salėje, staliukus ir vaizės, paauskavo Steponas C. Zack ir sūnus. Vakarų rengimo vadovė yra jauna ir darbšči Cheryl Rudis, kuri visus kviečia i smagią popietę.

Poetė Laima Švegzdaitė skaito savo kūrybą literatūros vakare Chicagoje. Nuotr. A. Gulbinsko

× Švėkšniškių draugijos piknikas įvyks Marijonų seminarijos soduose rugsėjo 13 d., sekmadienį, 12 val., o ne IX. 12 d., kaip vakar dienos "Drauge" buvo paskeibta.

× Stereo radijas ir patefonas: modernus, nešiojamas; puikiausias tonas, ketverios bangos. Gradinskas, 2512 W. 47 St., FR 6-1998. Atd. ir vak. pirm. ir ketv. (sk.)

× VILLARI gėlių parduotuvė, 6824 So. Western Ave., tel. 738-1600 jau šį sekm. rugs. 13 d. ir kiekvieną sekm. bus atidaryta nuo 9 v. r. iki 2 v. p. p. (sk.)

× NAMAMS PIRKTI PASKOLOŠ duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir priemonėmis nuomėjimais. Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road. Telefonas VI 7-7747. (sk.)

— Delhi, Indijos, policija areštavo grupę asmenų, kurie pardavinėjo klastotus Indijos pasvato atvirlaiskius.

ALUMINIJAUS RYNOS (Gutters) vandens nubėgimui. Nerūdija ir nereikia dažyti. T V O R O S — įvairiausio aluminijaus, plastikos, plieno — įvairių spalvų. S T O G E L I A I D U R Y S IR LANGAI: įvairių spalvų ir kainų. Geležies tu-rekliai ir aluminum "siding". Naujausi žieminiai balto emalio ir "stainless steel" langai.

KOSTAS BUTKUS
Telef. — PR 8-2781

Naujoji pranciškonų vienuolijos vadovybė pošeščiūose. Kaišėje sėdi provinciolas kun. J. Gailiūsis, kun. J. Cassese, generalinis vizitatorius, ir buvęs provinciolas kun. L. Andriejus. Stovi patarėjai. Iš kairės kun. Eug. Jurgutis, kun. Paulius Baltakis, kun. Bern. Grauslys ir kun. Placidus Barius.

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

SPAUDOS DARBUOTOJAI VEIKIA IR PLANUOJA

Lietuvių žurnalistų sąjungos Chicago skyr. valdyba turėjo savo posėdį rugpiūčio 22 d. J. Kapačinsko bute, kur buvo svarstomi aktualieji skyriaus organizaciniai reikalai.

Buvo svarstyti klausimai: ar dalyvauti LŽS-gos c. v. šaukiamose konferencijose, kuri bus rugsėjo 18 d. Sodas, Mich. Konferencija yra šaukiama penktadienio vakare, ji turėtų būti šeštadienį ar sekmadienį, daugeliui narių netinkamas laikas ten nuvykti. Antra, i konferenciją yra pakviesti nariai asmeniškai, o apie tai skyriai nebuvo informuojami, todėl nu-tarta palikti kiekvieno nario nuožūrai joje dalyvauti, neraginant savo narių ten vykti ir neorganizuojant bendros išvykos.

Kolegaj teisin. Anatoliui Cepulii sukako 10 metų amžiaus. Buvo svarstyta jo pagerbimo klausimas. Jis dabar yra aktyvus Socialinio klubo reikalų vedėjas. Nutarta toki paminėjimą padaryti pirmame narių susirinkime. Apie vietą ir laiką bus pranešta atskirai.

Buvo prisiminta ir skyriaus rengiamas leidinys. Jo paruošimieji darbai vyksta gerai. Jau baigiama surinkti reikalinga medžiaga ir nuotraukos. Tame leidinyje bus proga visiems nariams pareikšti savo mintis. Be to, jame bus paminėti mūsų mirusieji nariai su jų gyvenimo aprašymais ir nuotraukomis. Šiame leidinyje gali būti iki 150 nuotraukų ar daugiau, žiūrint, kaip patys nariai aktyviai prie jo parengimo prisidės savo talka. Tai būtų gražus skyriaus narių darbo veiklos aprašymas ir pačių narių pasireiškimas su atskirų straipsnių galimybe, minint savo pirmojo dešimtmečio įmintų pėdsakų su-rankiojimas i vieną leidinį. Tai būtų graži medžiaga spaudos ir kultūros istorijai.

Todėl visi skyriaus nariai kviečiami baigti įsijungti i savo leidinio medžiagos sutelkimo darbą laike vieno mėnesio, nes pats leidinys jau baigiamas sudaryti. Jis bus iki 200 puslapių.

— Kazė Kuraitytė, dirbusi Karvelio prekyboje, perėjo dirbti i Villari gėlių parduotuvę, 6824 S. Western Ave.

— Lietuvos garsinio filmo "Jaunimo centras šiandien ir rytoj" premjera bus rugsėjo 20 d., sekmadienį 7.30 val. vak. Jaunimo centre.

× Dr. J. Adomavičius ir Romanas Raudonikis, svečias iš Naujosios Zelandijos, šį vakarą kalbės lietuvių Forumo radio programoj.

× Lietuvių Gydytojų biuletenio dešimtmečio minėjimas vakariene įvyks spalio 4 d., South Shore Country Club patalpose. Programą atliks L. Barauskas. Kokteiliai 5.30 val. vak. Vakariene 6.30 v. v. Rezervacijos būtinios. Pranešti iki rugsėjo 25 d. p. I. Makštutienė tel. 448-8374 ar GA 4-6151; arba laišku 6849 Highland Drive, Palos Heights, Ill. 60463 (pr.)

Alb. Dzirvonas, Balso c. v. gen. sek. ir direktorius, su žmona Gabriele ir spaudos darbuotojas Jurgis Janušaitis linksmi šypseni paštininkų gegužinėje. Dabar jie darbuojasi šalpai.

vus Socialinio klubo reikalų vedėjas. Nutarta toki paminėjimą padaryti pirmame narių susirinkime. Apie vietą ir laiką bus pranešta atskirai.

Buvo prisiminta ir skyriaus rengiamas leidinys. Jo paruošimieji darbai vyksta gerai. Jau baigiama surinkti reikalinga medžiaga ir nuotraukos. Tame leidinyje bus proga visiems nariams pareikšti savo mintis. Be to, jame bus paminėti mūsų mirusieji nariai su jų gyvenimo aprašymais ir nuotraukomis. Šiame leidinyje gali būti iki 150 nuotraukų ar daugiau, žiūrint, kaip patys nariai aktyviai prie jo parengimo prisidės savo talka. Tai būtų gražus skyriaus narių darbo veiklos aprašymas ir pačių narių pasireiškimas su atskirų straipsnių galimybe, minint savo pirmojo dešimtmečio įmintų pėdsakų su-rankiojimas i vieną leidinį. Tai būtų graži medžiaga spaudos ir kultūros istorijai.

Todėl visi skyriaus nariai kviečiami baigti įsijungti i savo leidinio medžiagos sutelkimo darbą laike vieno mėnesio, nes pats leidinys jau baigiamas sudaryti. Jis bus iki 200 puslapių.

— A. Gintneris

ŠALPOS DARBUOTOJAI RUOŠIASI RUDENS VAJUI

Balso Chicago apskritys valdybos ir skyrių atstovų pasitarimas įvyko rugpiūčio 30 d. L. L. patalpose, 2618 W. 71 st., kuriame dalyvavo apie 20 asmenų. Jie visi buvo mielai priimti pirm. V. Šimkaus ir pavaišinti.

Posėdį pravedė pirm. V. Šimkus, pareiškdamas, kad visi šalpos darbai turi būti planuojami iš anksto. Pareiškė, kad buvo gauta proga surengti rudeninį pikniką, kuriam vieta buvo gauta veltui iš Bučo. Nutarta tokią gegužinę rengti arba laišku 6849 Highland Drive, Palos Heights, Ill. 60463 (pr.)

Posėdį pravedė pirm. V. Šimkus, pareiškdamas, kad visi šalpos darbai turi būti planuojami iš anksto. Pareiškė, kad buvo gauta proga surengti rudeninį pikniką, kuriam vieta buvo gauta veltui iš Bučo. Nutarta tokią gegužinę rengti arba laišku 6849 Highland Drive, Palos Heights, Ill. 60463 (pr.)

Alb. Dzirvonas, Balso c. v. gen. sek. ir direktorius, su žmona Gabriele ir spaudos darbuotojas Jurgis Janušaitis linksmi šypseni paštininkų gegužinėje. Dabar jie darbuojasi šalpai.

tyme ir kitur.

Toliau buvo svarstomas rudens vėjus ir jo reikalai. Iki šiol dar nėra gautas Balso rudens vėjus, kurio pareiga suruošti šalpos darbuotojams atidarymą, kaip pradžią vėjui ir aukoms surinkti bei gauti aukų rinkėjų, kurie yra kviečiami vėjus atidaryme dalyvauti. Vėjus atidarymas vyks rugsėjo 27 d., sekmadienį. Vietą bus pranešta.

Svarbiausias reikalas, tai aukų rinkėjų suradimas. Jų kasmet vis trūksta ir negalima visų lietuvių aplankyti bei surinkti namuose jų skirtas aukas šalpos reikalui. Prašoma visų lietuvių, o ypačiai pensininkų prie šio kilnaus darbo prisidėti, pranešant savo sutikimą.

Buvo iškeltas klausimas ar nereikėtų kitais metais jau keisti vėjus surinkimo terminą, pav. kad Balso rudens vėjus tęstųsi tik vieną savaitę, o ne visą mėnesį. Tuomet būtų galima daugiau surinkti asmenų, kaip aukų rinkėjų, jiems duodant apleiti tik po kokią 10 šeimų, o ne 40-50, kaip iki šiol buvo daroma. Tas labai ilgai užtrunka ir rinkliava nusitęsia labai ilgą laiką, o čia pat ruduo, blogi orai, tamsūs vakarai. Nutarta šį klausimą svarstyti po vėjus, nes pakeitimą daryti šiuo laiku neįmanoma, nes jau viskas pasirušta rudens vėjus sena tvarka. Šitą klausimą paruošė Balso direktoriai — Alb. Dzirvonas ir kun. dr. F. Gureckas bei V. Kasniūnas. Jis bus toliau svarstomas.

I studentų šalpos fondą, reikėtų pakviesti visus buv. Vokietijoje Balso stipendininkus, kurie gavo pašalpos mokslui eiti, o dabar gyvena JAV, Kanadoje ir kitur gerai įsikūrę. Sako, kad tokių asmenų Vokietijoje buvo iki 2,000 asmenų. Jie galėtų padaryti gerą pradžią stipendijų fondui.

Diskusijoje dalyvavo: Litvinas, Uselis, Balcišytė, Januška, Repšys, Mackevičius, Dzirvonas, Eigelis ir daug kitų.

Balso Chicago apskritys valdyba ir skyriai jau paruošė šalpos vėjui pradėti, nes spalio mėnuo — Balso šalpos mėnuo.

A. Gintneris

CHICAGOS ŽINIOS

LEKTUVAI IR VALSTYBES

"Chicago Sun Times" užvakar buvo įsidėjęs karikatūrą, kurioj pavaizduota, kad arabai grobia lektuvus, bet Sovietų Rusija grobia valstybes.

DIDELI POMIDORAI

Edward Simon, 11708 S. Hal-ave., giriasi, kad savo darže-

IŠ ARTI IR TOLI

J. A. VALSTYBĖS

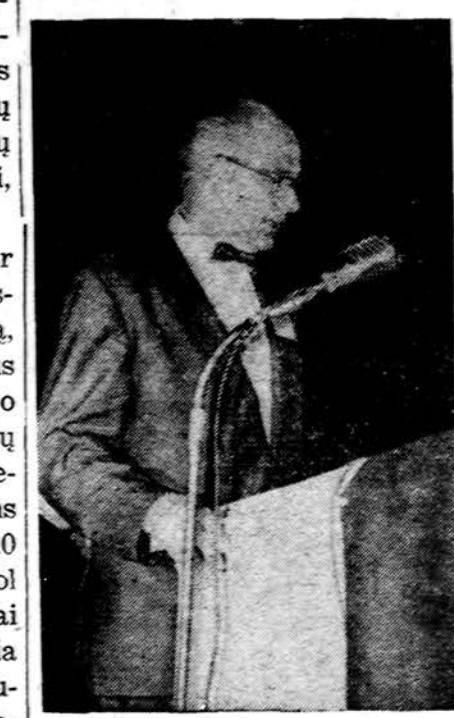
— Lietuvos atstovas, J. Ka-jekas, ryšium su 1970. VI. 16 d. užpuolimu — sužeidimu gavo iš V. dep-to apgailestavimą — užuojautą ir daug užuojautų iš amerikiečių bei lietuvių visuomenės. Nebeatspėdamas visiems asmeniškai padėkoti. Lietuvos atstovas giliai nuosirdžiai visiems geraširdžiams lietuviams dėkoja už pareiktą užuojautą bei greitą pasveikimo lin-kėjimus. Šiuo metu Lietuvos atstovas baigia atgauti jėgas ir sustiprėti.

— Lietuvos kariuomenės kapitonas Cezaris Kazakevičius mirė rugpiūčio 27 d. Velionis buvo 85 m. pensininkas, išgyvenęs Denvenyje 20 m. Palaidotas Crown Hill kapinėse.

— Kan. Tumo-Vaizganto šimto metų nuo jo gimimo sukakties minėjimas įvyks rugsėjo 19 d. 7.30 val. vak. Tautinių namų salėje. Minėjimą rengia Los Angeles Tautinės s-gos skyrius. Paskaitą skaitys rašyt. Jurgis Gliuda. Koncertinę dalį išpildys sol. Regina Aukštkalnytė, akompanuojant muz. Met-rikienei.

— Santa Monicos Lietuvių klubas, savo rudens balių rengia spalį (Oct.) 10, šeštadienį, 7 val. vak., gražiame Miramar viešbutyje, prie Ramiojo vandenyno Santa Monica, Cal. Šokiams gros Larry Larson orkestras.

— Vytautas Valys, iki šiol gyvenęs Pietinėje Amerikoje, persikėlė gyventi i Los Angeles ir laikinai sustojo Santa Monica, Cal.

Dr. A. Damušis ateitininkų kongreso metu skaito paskaitą. Nuotr. A. Gulbinsko

AUSTRALIJOJ

— Rugs. 16 d. Šv. Kazimiero šventovėje buvo pašventintas naujas eucharistinis altorius su nauju LK Moterų d-jos nupirktu tabernakuliu ir Šv. Kazimiero vitražinis paveikslas, Aukos šventovės pakeitimams buvo surinktos iš nuosirdžiai tam darbui pritariančių geraširdžių parapičių, o taip pat iš Amerikos lietuvių. Iki rugs. 8 d. tikimasi užbaigti Aušros Vartų Gailėtingumo Motinos vitražinį paveikslą šoninėse presbiterijos lange ir krikštyklą. Adelaidės lietuviai labai patenkinti atnaujinta šventove, kuri, kaip istorinis paminklas,

lyje užaugino 8 pėdų aukščo pomidorus. Iš dvylikos pasodintų pomidorų jis tikisi sulaukti šimteriopo vaisiaus.

NAUJOS TV PROGRAMOS

Kitą savaitę prasideda naujas televizijos programų sezonas. Iš viso bus 22 naujos programos: vienuolika ABC tinklu, 6 CBS tinklu ir 5 NBC tinklu.

NORMAN BURŠTEINAS, kailių krautuvė IR SIUVYKLĄ, 185 No. Wabash (kampas Wabash ir Lake Street), 2-as aukštas. Atidara kasdien 9 ryto iki 6 vak.: pirm. ir ketv. iki 8 v. v., šešt. iki 4 val. r kitu laiku susitarus tel. 263-5826 ir bute 677-8489. Kalbame lietuviškai.

atliks religinę ir tautinę misiją tame krašte.

— Lietuvių namuose Adelaidės Lietuvių Bendruomenės susirinkime rugp. 16 d. buvo išrinkti atstovai i ALB krašto tarybą: V. Neverauskas, A. Stepanas, J. Janavičius, kun. A. Spurgis, J. Neverauskas, K. Pocius, V. Baltutis, M. Rudzenskas, M. Pocius, L. Martinkus, E. Kalibatas, B. Straukas, E. Dainienė, P. Gasiūnas, J. Vasilauskas.

— Adelaidės moksleiviai ateitininkai rugsėjo 5 d. katalikų centro salėje ruošia jaunimo koncertą ir talentų vakarą.

— Kun. A. Kazlauskas, MIC, išbuvęs 6 mėnesius Romoje, kur dalyvavo Marijonų kongregacijos visuot. suvažiavime, yra pakelii i namus. Adelaidę pasieks rugs. 17 dieną.

KANADOJE

— Jonas Karka dirba Toronto miesto savivaldybėje darbo departamente, inžinerijos ir planavimo skyriuje (15-tus metus), ne tekstilės įmonėje, kaip "Draugo" rugp. 10 d. buvo parašyta.

— Medžio šaknų skulptorių Pr. Baltuonį pakvietė i Montre-alio "Expo" parodą tautybių paviljono vedėją p. Dvorsky. Jo kūriniai "Aidas", "Katedra", "Vizija" ir "Aukuras" bus išstatyti visą laiką "Pavillon Mo-saique". Originali Pr. Baltuonio skulptūra susilaukė didelio susidomėjimo iš paviljono lankytojų.

BRAZILIJOJ

— Onytė Petraitytė, anksčiau gyvenusi Argentinoje Rosos ir Alfonso Petraitčių dukra, buvo laimėjusi pusmetį studijų Š. Amerikoje. Praėjus laikui laimėngai grįžo namo i Braziliją. Labai patenkinta savo globėjais, pas kuriuos gyvena, mokykla ir amerikiečiai mokiniai, o už vis labiausiai džiaugėsi gavusi progos pabūti dvi savaites ateitininkų moksleivių vasaros stovykloje Dainavoje. Ir patys moksleiviai ir stovykla ją žavėjo. Iš Amerikos parsivežė kuo geriausių įspūdžių. Dabar Onytė lankys ne tik aukštesnę mokyklą S. Paulyje, bet ji yra uoli lituanistinės mokyklos mokinė ir groja akordeonu savo tėvelio suorganizuotame mokyklos orkestrėlyje.

OKUPUOTOJ LIETUVOJE

— Juozas Barauskas Kauno politechnikos instituto mokslinėje taryboje apgynė disertaciją architektūros daktaro laipsnui gauti.

Ponia Emmick važinėja Holland, Mich., dviračiu, nes nebegavo automašinai vairuoti leidimo, kadangi jau yra jau 83 m.